

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดังนี้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นคว้า รวบรวม และนำเสนอเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

1. แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาส
2. แนวคิดเกี่ยวกับการช่วยเหลือเด็กถูกทอดทิ้ง และเด็กเร่ร่อนในสภาพปัญหาปัจจุบัน
3. หน่วยงานที่ให้การสงเคราะห์เด็กด้อยโอกาส
4. แนวคิดทฤษฎีความต้องการ
5. สภาพเด็กด้อยโอกาสในพื้นที่ และการช่วยเหลือ
6. การช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสของมูลนิธิโรงเรียนรุ่งนภาวิทยา
7. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาส

ความหมายของคำว่าเด็ก

ในประเทศไทยมีการให้คำนิยามจากคำว่าเด็ก ไว้แตกต่างกัน โดยเฉพาะคำนิยามในทางกฎหมายที่ปรากฏในประมวลกฎหมายพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา หรือระเบียบต่าง ๆ ได้มีการกำหนดความหมายไว้ดังนี้ (กระทรวงมหาดไทย. 2542 : 7 - 22)

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 19 บัญญัติว่า บุคคลย่อมพ้นจากภาวะผู้เยาว์และบรรลุนิติภาวะเมื่อมีสิบปีบริบูรณ์ เว้นแต่ในกรณีที่บุคคลอาจจะพ้นจากการเป็นผู้เยาว์ได้หากทำการสมรสแก่ตนอายุไม่ถึงสิบปี กล่าวคือ เมื่อมีอายุสิบเจ็ดปีบริบูรณ์ หรือตามอายุที่สหอนุญาตให้ทำการสมรสได้ก่อน

พระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.2521 มาตรา 3 กำหนดว่า เด็กหรือเยาวชน คือ บุคคลซึ่งมีอายุไม่เกินที่สิบห้าปี

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 4 บัญญัติว่า เด็ก หมายความว่า บุคคลอายุเกินสิบปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์

สรุปได้ว่า การให้คำนิยามในทางกฎหมายของคำว่า เด็ก ในลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้แสดงให้เห็นถึงลักษณะ อายุ และสภาพหรือวัยของเด็ก ซึ่งพอจะประมวลได้ว่า เด็ก คือ ผู้ที่มีเหตุไม่กินสิทธิ์ปับริบูรณ์ โดยวัยเด็กจะมีความใกล้เคียงกับวัยอื่น ๆ เช่น เยาวชน หรือผู้ใหญ่ ตามกฎหมายด้วยความหมายและประเภทของเด็กด้อยโอกาส

ปัจจุบันในประเทศไทยถือได้ว่ายังมีเด็กด้อยโอกาสอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งได้มีการให้ความหมายของเด็กด้อยโอกาส ไว้ดังนี้

เด็กด้อยโอกาส หมายถึง กลุ่มเด็กที่ประสบกับปัญหาต่าง ๆ หรือตกอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม หรืออยู่ในสภาพที่ด้อยกว่าเด็กโดยทั่วไป และต้องการความช่วยเหลือจากทางสังคม หรือส่วนรวมเป็นกรณีพิเศษ (อุ้นดา นพคุณ, 2532 : 12)

เด็กด้อยโอกาส หมายถึง เด็กที่มีสภาพความเป็นอยู่ หรือสภาพทางสังคมที่เลวร้ายส่งผลเสียต่อสุขภาพจิต และสภาพการดำรงชีวิตของเด็ก ซึ่งควรที่จะมีการแก้ไขหรือ ได้รับการช่วยเหลือในแนวทางที่ดีขึ้น (สุนันทา เสียงไทย, 2531 : 10-11)

เด็กด้อยโอกาส หมายถึง เด็กที่อยู่ในสภาวะที่ยากลำบาก และต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อปรับเปลี่ยนสภาพการดำรงชีวิต และสภาพความเป็นอยู่ ตลอดจนสภาพจิตใจให้ดีขึ้นกว่าเดิม (วิไลวงศ์ กฤษณะภูมิ, 2536 : 13)

จากการให้ความหมายในลักษณะต่าง ๆ จึงสามารถสรุปได้ว่า เด็กด้อยโอกาส หมายถึง กลุ่มเด็กที่ประสบกับปัญหาต่าง ๆ หรือตกอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม หรืออยู่ในสภาพที่ด้อยกว่าเด็กทั่วไป และต้องการความช่วยเหลือจากสังคมเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้มีสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าเดิม จนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กให้ดีขึ้นตามไปด้วย

ประเภทของเด็กด้อยโอกาส

หากพิจารณาความหมายของเด็กด้อยโอกาสดังกล่าวข้างต้น สามารถแยกสภาพของเด็กด้อยโอกาส ตามที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาในพื้นที่อำเภอโนนดินแดง ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ เด็กถูกทอดทิ้ง และเด็กเร่ร่อน (กรมประชาสงเคราะห์, 2544 : 29)

เด็กถูกทอดทิ้ง หรือเด็กถูกปล่อยปละละเลย หมายถึง เด็กที่ถูกปล่อยให้อยู่ตามลำพังในระยะเวลาชั่วคราว หรือตลอดไป อันเป็นเหตุเนื่องมาจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง องค์การ สถาบัน หรือผู้นำที่ความรับผิดชอบในการดูแล อบรมเลี้ยงดูได้ละเลยไม่เอาใจใส่ หรือละทิ้งจนทำให้เด็กขาดพัฒนาการที่ถูกต้องทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา ซึ่งสามารถแบ่งลักษณะของเด็กออกได้เป็น เด็กถูกปล่อยปละละเลย หรือถูกทอดทิ้ง ซึ่งเป็นเด็กที่มาจากหรืออยู่ในครอบครัวที่ยากจน และเด็กที่ถูกทอดทิ้งจนกลายเป็นเด็กกำพร้า

วัดวาอาราม หรือสถานที่เสถียรณะต่าง ๆ ซึ่งสามารถที่จะแบ่งลักษณะของเด็กเร่ร่อนออกได้เป็น 3 ประเภท คือ เด็กเร่ร่อนตามสถานที่สาธารณะ เด็กเร่ร่อนเพื่อหาเลี้ยงชีพโดยการขอทาน และ เด็กเร่ร่อนตามวิถีทางการดำรงชีวิต

2. เด็กเร่ร่อนตามสถานที่สาธารณะ ได้แก่ เด็กที่มีอาชีพทั่วไป หรือทำมาหากินอยู่ในบริเวณท้องถนน หรือบริเวณสถานที่สาธารณะต่าง ๆ เช่น สะพาน สถานที่ก่อสร้าง ตามชายหาด บริเวณตลาด หรือบริเวณแหล่งชุมชนที่มีคนพลุกพล่าน

3. เด็กเร่ร่อนเพื่อหาเลี้ยงชีพโดยการขอทาน ได้แก่ กลุ่มเด็กเร่ร่อนขอทาน กลุ่มเด็กใช้แรงงานเพื่อแลกกับอาหารแทนค่าแรง กลุ่มเด็กให้บริการทางเพศเพื่อแลกกับเงิน กลุ่มเด็กเสพยาเสพติด และกลุ่มเด็กที่ไม่มีแหล่งพักพิงที่แน่นอน

4. เด็กเร่ร่อนตามวิถีทางการดำรงชีวิต ได้แก่ เด็กเร่ร่อนตามวิถีชีวิตครอบครัว ซึ่งพ่อแม่ผู้ปกครอง มีฐานะทางครอบครัวไม่ดี โดยมักจะเกิดขึ้นย้ายตามครอบครัวไปตามแหล่งจ้างแรงงานต่าง ๆ บริเวณสถานที่ก่อสร้าง แหล่งสลัม แหล่งอาศัยของชาวเรือ รวมทั้งการเร่ร่อนไปตามวิถีของตน อันเกิดจากความผิดพลาดทางด้านครอบครัว ความยากจน การแตกแยกครอบครัวจนทำให้เด็กมีปัญหาจิตใจ และขาดความอบอุ่นจากการ อบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ผู้ปกครอง โดยเด็กในประเภทนี้จะรวมถึงเด็กที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด เด็กชาวไทยต่างวัฒนธรรม เด็กชาวเขา เด็กไร้สัญชาติ และเด็กต่างชาติที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ในประเทศไทย

ลักษณะปัญหา และสาเหตุของเด็กด้อยโอกาส

เด็กด้อยโอกาส หมายถึง 2 กลุ่ม คือ เด็กถูกทอดทิ้ง และเด็กเร่ร่อนมีลักษณะ และสาเหตุปัญหาของภาวะเป็นเด็กด้อยโอกาสดังนี้

ลักษณะการทอดทิ้งเด็ก

ประเภทนี้แบ่ง 3 ลักษณะด้วยกันคือ

1. เด็กถูกทอดทิ้งแบบไร้ร่องรอย
2. เด็กถูกทอดทิ้งตามที่สาธารณะ
3. เด็กที่ได้รับจากผู้ปกครองนำมาให้

เนื่องจาก แต่ละหน่วยงานมีแนวคิดและหลักการในการชีวิตถึงระดับความยากจนแตกต่างกัน และระบบการจัดเก็บข้อมูลก็ยังไม่เต็มอำนาจในขณะนี้ จากข้อมูลทางกรมประชาสงเคราะห์ ประมาณการว่าในปี 2545 นี้ จะมีเด็กในครอบครัวที่ยากจนมากถึง 6,229,000 คน ความยากจนในประเทศไทยเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงไปของเศรษฐกิจชนบทเป็นสำคัญ มีการประมาณ

ประมาณร้อยละ 80 ของคนยากจนมาจากครอบครัวที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร และประชากรที่ยากจนร้อยละ 97.6 มีการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา ซึ่งกระทบจากปัญหาความยากจนเหล่านี้ ส่งผลกระทบต่อเด็กเมื่อเกิดเป็นชีวิตขึ้นมา โดยพ่อแม่ผู้ปกครองไม่สามารถแก้ปัญหาได้

สาเหตุของปัญหาการทิ้งเด็ก

กองสังเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่นกรมประชาสงเคราะห์ (2530 : 2) ได้สรุปสาเหตุของการเป็นเด็กที่ถูกทอดทิ้ง นอกจากที่พ่อแม่ตายไปนั้นว่า เด็กจะถูกทอดทิ้งด้วยสาเหตุดังต่อไปนี้คือ

1. ครอบครัวแตกแยก ซึ่งอาจจะเป็นในรูปแบบของการหย่าร้าง แยกกันอยู่ หรือละทิ้งฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
 2. ครอบครัวมีฐานะยากจน มีลูกมาก มีหัวหน้าครอบครัวเพียงคนเดียว หรือต้องพึ่งพาอาศัยญาติพี่น้อง
 3. หัวหน้าครอบครัว หรือสมาชิกในครอบครัวเป็นโรคติดต่อ เรื้อรัง ติดการพนัน สุรายาเสพติด พิกัด ปัญญาอ่อน ต้องโทษจำคุก
 4. สมาชิกในครอบครัวขาดความผูกพันความรัก และความเข้าใจต่อกัน
- ส่วนเด็กถูกทอดทิ้งที่มาจากผู้ปกครองโดยตรงนั้น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (2531 : 17) ได้รายงานไว้ จากข้อมูลผู้ที่ยกถูกให้กับองค์การหรือมูลนิธิต่าง ๆ ในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา พบว่าเป็นเพราะสาเหตุที่มารดาต้องรับภาระเพียงผู้เดียวจึงต้องทอดทิ้งลูก และเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบดังนี้

1. การตั้งครรภ์นอกสมรส
2. มารดาย้ายถิ่นฐานเข้าไปทำงาน หรือเรียนหนังสือตามเมืองใหม่ หรือในเมืองหลวง
3. การตั้งครรภ์ขณะเรียนหนังสือชั้นมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา หรืออุดมศึกษา
4. มารดามีพื้นฐานการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา เป็นแรงงานไร้ฝีมือ หรือเป็นมารดาที่มีรายได้น้อย
5. มารดาตั้งครรภ์ขณะอายุยังน้อย ประมาณ 15 – 20 ปี
- 6.สามีหรือภรรยา แยกทางกันหรือหย่าร้าง
- 7.สามีหรือภรรยา ตายจากกัน
8. ถูกข่มขืนหรือตั้งครรภ์ กับคนในครอบครัว

นอกเหนือจากสาเหตุดังกล่าวนี้แล้ว การที่เด็กกลายเป็นเด็กถูกทอดทิ้ง ก็อาจมีสาเหตุอื่น เช่น เนื่องมาจากภัยทางสงครามซึ่งเกิดขึ้นเฉพาะบางพื้นที่ในประเทศไทย หรือภัยจากธรรมชาติ เช่น อุทกภัย ที่เกิดขึ้นเป็นประจำแทบทุกปีในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

ลักษณะการร่วมนของเด็ก

สภาพทั่วไปและสาเหตุของปัญหาเด็กเร่ร่อน พบว่า จากสภาพสังคมที่เจริญทันสมัย แนวโน้มว่าจะมีเด็กเร่ร่อนเพิ่มมากขึ้นตามเมืองใหม่ หรือเมืองใหญ่ ๆ ที่มีแหล่งงานก่อสร้าง หรือแหล่งอุตสาหกรรมจำนวนมาก โดยเด็กเหล่านี้มีอัตราเสี่ยงสูงที่จะถูกทำร้ายและตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมทุกประเภท รวมทั้งยาเสพติด หรือถูกใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์ จากธุรกิจบริการทางเพศ

จากข้อมูลของกรมประชาสงเคราะห์ ประมาณว่าในปี 2539 มีเด็กเร่ร่อนจำนวน 14,254 คน และจากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติระบุว่าในปี 2539 มีเด็กเร่ร่อนที่ได้รับการสงเคราะห์จากองค์กรเอกชน จำนวน 556 คน

เด็กเร่ร่อนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษาในระบบ หรือเรียนแต่ไม่จบชั้นประถมศึกษา เนื่องจากต้องอพยพเร่ร่อนตามครอบครัว จึงไม่มีโอกาสได้เข้ารับการศึกษ พ่อแม่ด้อยโอกาส มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี และไม่เอาใจใส่เด็ก รวมทั้งสติปัญญาและความสามารถของเด็กเอง ยิ่งเหล่านี้ทำให้การศึกษาของเด็กเร่ร่อนค่อนข้างต่ำ

ลักษณะหรือกระบวนการในการเป็นเด็กเร่ร่อน

เด็กเร่ร่อน เป็นปรากฏการณ์ที่สะท้อนปัญหาทางสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว ชุมชน และของประเทศ ซึ่งเกิดจากการตั้งสมปัญหาที่ละเอียดน้อยในการรับรู้และในความรู้สึกรู้สึกของเด็ก จนกระทั่งถึงเวลาที่ภาวะจิตใจถูกบีบคั้นสูง เด็กตัดสินใจออกจากครอบครัวโดยสิ้นเชิงหรืออาจเป็นปรากฏการณ์เพียงชั่วขณะเดียวที่เด็กถูกตัดขาดจากระบบครอบครัวโดยทันทีเช่นกันฉะนั้น กระบวนการเป็นเด็กเร่ร่อนก็หยาบ การเปลี่ยนแปลงสภาพจากเด็กที่อยู่ในวิถีชีวิตของครอบครัวมาสู่วิถีที่ไร้ระบบ ซึ่งจำแนกได้ดังนี้คือ (นิตยา กัทธิตระพันธ์. 2535 : 29 - 35)

1. กระบวนการโดยตัวเด็กและครอบครัวกระทำ ได้แก่ ลักษณะของกระบวนการดังนี้

1.1 เริ่มจากที่บ้าน เด็กอยู่ในครอบครัวยากจน มีบ้านอยู่ มีพ่อแม่พี่น้อง แต่บ้านไม่มีความสุข ไม่มีความสุขใจ เด็กขาดความรัก ความเข้าใจ ดังนั้นมีบ้านก็เหมือน ไม่มีทุกคนในบ้านที่เป็นกำลังแรงงานจะต้องช่วยกันทำมาหากิน

1.2 เด็กถูกใช้ไปในเครื่องมือ ช่วยหาเงินหารายได้มาดูแลครอบครัว งานที่เด็กสามารถทำได้ง่าย คือ การขายนาน การขายของเล็กน้อย และเด็กถูกบังคับกตลาง ๆ ด้วยการลงโทษถ้าไม่สามารถหาเงินได้

1.3 มีสิ่งชักนำจากภายนอก เช่น สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ที่วาดภาพสังคมภายนอกไว้ดูสวยงามน่าอยู่ สถานที่พักผ่อนสาธารณะ ย่านสรรพสินค้า แหล่งบันเทิงต่าง ๆ ที่เด็กรู้จัก

โรงเรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อออกเที่ยวเตร่ แต่ยังคงกลับบ้านอยู่

1.5 เริ่มเรียนรู้วิธีเอาตัวรอดในสังคมภายนอกมากขึ้น เช่น ขอด่านรู้แหล่งที่จะไปหรือจะสามารถกินอยู่หลับนอนได้ เด็กต้องการอิสระ ไม่อยู่ได้บังคับใคร และเก็บเงินส่วนที่หามาได้ไว้ใช้จ่ายส่วนตัว ดังนั้น เด็กจึงตัดสินใจจะร่อนไปเอง ไม่กลับบ้าน

1.6 เข้าสู่วงจรเพื่อนเต็มตัว ไม่กล้าเข้าบ้าน เพราะชีวิตนอกบ้านมีอิสระ มีเพื่อน มีความสนุก อนาคตขึ้นอยู่กับเพื่อนที่สัญญาช่วยกัน เช่น การขอยาน การรับจ้าง การฉกชิง การลักขโมย เป็นต้น

1.7 กระบวนการนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของเด็กในชีวิตประจำวันแต่ละวันเด็กอาจเร่ร่อนอยู่ในที่สาธารณะต่อไป สรวบไต่ขังไม่ถูกจัดการ โดยขบวนการสงเคราะห์ของรัฐและเอกชนที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยเหลือและบรรเทาปัญหาทางสังคม

ข้อสังเกตสำหรับกระบวนการนี้ เด็กเร่ร่อนมักไม่มีความสุขหันกลับเข้าบ้านและครอบครัว เด็กจะชอบการผจญภัย ชอบความมีอิสระ แต่ไม่ยอมให้ใครมาบังคับ เด็กอาจจะยอมให้แก๊งแก๊งที่ตนชื่นชอบหรือรักใคร่ชอบพอนิตยกัน โอกาสที่เด็กอยากกลับสู่ครอบครัวเป็นไปได้ยากหรือแทบไม่มีเลย เพราะเด็กออกจากบ้านในลักษณะที่พร้อมจะจากไปนานพอควร ดังนั้น สถานสงเคราะห์ทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถที่จะให้การช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้ได้มาก

2. กระบวนการโดยมีผู้ถ่วงดุล ชักจูง ตามแนวลักษณะของกระบวนการในส่วนนี้ดังนี้

2.1 เด็กที่อยู่ในชุมชนแออัด หรือครอบครัวยากจน หรือครอบครัวที่มีฐานะปานกลางที่พ่อแม่ต้องทำงานแข่งกับเวลา ไม่มีเวลาหาใจใส่ลูก ได้อย่างใกล้ชิด

2.2 มีผู้ชักชวนให้ลองยาเสพติด โดยใช้วิธีการหลอกล่อเพื่อให้เด็กติดยาและประหลาดใจกับความอยากรู้ อยากรลองของเด็กด้วย

2.3 เด็กติดยาจะเริ่มมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ลักขโมยทรัพย์สินในบ้าน ยารวมทั้งชุดหิ้ว และขอมคกลงเป็นเครื่องมีของแก๊งมิจจาชีพ และเด็กจะถูกใช้เป็นเหยื่อล่อ หรือเป็นตัวกลางส่งสินค้า

2.4 เด็กมีความรู้เด็กกลัวความผิดที่กระทำไว้ในบ้าน กลัวถูกจับได้ กลัวการถูกลงโทษ

2.5 เลิกหนีออกจากบ้าน คบเพื่อนไม่ดี มีวุ่นประพฤตินั้นไม่เหมาะสมกับวัย เข้าสู่วงจรเพื่อนเต็มตัว และมีโอกาสถูกจับถ้าทำผิดกฎหมาย เด็กที่ถูกจับจากแหล่งมีวุ่นต่าง ๆ จะถูกนำตัวไปประวัติว่าเป็นเด็กเร่ร่อน และถูกพิจารณาส่งต่อหน่วยงานของกรมประชาสงเคราะห์ที่สถานแรกรับหรือสถานสงเคราะห์ หรือสถานเยาวชนต่อไป

ักสังเกตสำหรับกระบวนการนี้ โอกาสที่เด็กจะกลับสู่ครอบครัวยังพอมีทางได้ถึงครึ่ง เพราะเด็กออกจากบ้านด้วยความกลัวในความคิดของตน ถ้าครอบครัวให้อภัย ให้ความเข้าใจเด็ก ก็จะเป็นส่วนช่วยให้เด็กมีความต้องการกลับเข้าสู่ระบบครอบครัวได้ง่าย

3. กระบวนการที่พ่อแม่กระทำโดยไม่เจตนา มีลักษณะตามกระบวนการดังนี้

3.1 มักจะเกิดขึ้นกับครอบครัวเร่ร่อน อพยพเคลื่อนย้ายหางานทำ หรือประกอบอาชีพขายของเร่ความงานเทศกาลต่าง ๆ

3.2 เด็กที่ตามครอบครัวไปด้วยมักเป็นเด็กชายวัยชรา ที่พ่อแม่ไม่อาจฝากไว้กับญาติได้ เพราะตนจะต้องเดินทางไปนาน

3.3 เด็กพลัดหลงไปในที่ที่มีผู้คนมากมาย เช่น ในงานเทศกาล หรือที่สถานีขนส่ง ขุมทางคนเดินทาง ซึ่งช่วงเวลาในขณะนั้นเด็กจะกลายสภาพเป็นเด็กพลัดหลง

3.4 อาจมีการติดตามหาบุตรหลานที่พลัดหลงแต่ไม่พบ และพ่อแม่เองก็ไม่มีเวลาอยู่ในที่นั้น ๆ ได้นานพอเท่าที่จะทราบข่าวคราว

3.5 เด็กที่เคยชินกับการเร่ร่อนอพยพไปพร้อมกับครอบครัว เคยชินกับการอยู่ในหมู่คนแปลกหน้ามากมาย จะพยายามตามหาพ่อแม่ ครอบครัวแต่ไม่เจอกัน ในกรณีนี้ถ้ายังไม่มีผู้ส่งส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ประชาสงเคราะห์ ก็จะเริ่มสภาพการเป็นเด็กเร่ร่อนชั้นแรกและมีโอกาสที่จะเป็นเด็กเร่ร่อนถาวรได้มาก

ข้อสังเกต คือ โอกาสที่เด็กกลุ่มนี้จะยอมกลับเข้าสู่ครอบครัวมีมากที่สุด เพราะเด็กยังต้องการครอบครัว แต่เกิดเหตุการณ์ทำให้พลัดพราก ดังนั้น ถ้าสามารถติดต่อ เมหาครอบครัวที่อยู่อาศัยของเด็กได้ หรือพ่อแม่ยังติดต่อ เมหาครอบครัวอยู่ก็จะช่วยคลี่คลายปัญหาเด็กเร่ร่อนประเภทนี้ได้

4. กระบวนการที่พ่อแม่กระทำโดยเจตนา มีลักษณะของกระบวนการดังนี้

4.1 ลักษณะครอบครัวมีความคล้ายคลึงกับข้อ 3 แต่ต่างกับที่เจตนา

4.2 พ่อแม่ส่งคน ไปเล่นเด็กทิ้งไว้ในแหล่งชุมชนที่สับสนเขม่นุ่ม เพื่อให้เด็กพลัดหลงหายไปกับฝูงชน

4.3 ไม่มีใครติดตามข่าวเด็กต่อไป

ข้อสังเกต คือ ในกรณีนี้โอกาสที่เด็กต้องการกลับสู่ครอบครัวมีอยู่เสมอ แต่ครอบครัวพ่อแม่อาจจะปฏิเสธหรือเด็กไม่เต็มใจรับกลับเมื่อสืบพบ

5. กระบวนการทางสถานการณ์ที่พลัดผัน มีลักษณะตามกระบวนการดังนี้

5.1 พ่อแม่เสียชีวิต ติดคุก หรือหนีจากไป ญาติที่ดูแลการเด็กไว้เสียชีวิตไม่สามารถจะรับอุปการะต่อไปได้ รวมถึงภัยสงครามและภัยพิบัติต่าง ๆ

5.2 ปู่ย่าตายาย ถูกตีทำให้การดูแลการระเด็ก ไร้เสียงชีวิต ทำให้ไม่สามารถจะรับดูแลการระ
 ค่อไปได้

5.3 เด็กไร้ที่พึ่งทางใจ เหงา ไร้แห้ว ติမ်แห้ว

5.4 ต้องช่วยเหลือให้ตัวเองอยู่รอด แต่ก็ไม่ต้องการอยู่ในสถานที่ดีม ทยากไปให้เอน
 จากสิ่งที่กระทบกระเทือนใจ

5.5 เด็กเปลี่ยนสถานภาพเป็นเด็กเร่ร่อนที่เคว้งก ว่างมาก ขวัญเสีย ถูกหลอกได้ง่าย
 ไร้มีความปลอดภัยในสวัสดิภาพของเด็กเลย

นอกจากนี้ กระบวนการอันเป็นปรากฏการณ์จากธรรมชาติหรือภัยสงครามรัฐต้องให้
 การคุ้มครอง โดยรวดเร็ว แต่ถ้าเป็นสาเหตุจากครอบครัวแล้ว ชุมชนต้องช่วยกันเป็นสื่อถึงรัฐ และรัฐ
 ต้องให้การช่วยเหลือคุ้มครองทันทีเช่นกัน

ข้อนี้ถึงแต่ถึง ได้แต่แต่งการสิ่งยึดเหนี่ยว ดึงดูดผู้นำ ดังนั้นถ้าเด็ก โคจรเข้ามาสู่ระบบ
 การสังคมสงเคราะห์ ได้เร็วเท่าไรจะเป็นประโยชน์กับร่างกาย ชีวิตและจิตใจของเด็กมากขึ้น
 เท่านั้นเพราะเด็กกลุ่มนี้จะไม่มีความสัมพันธ์กับคนอื่น

สภาพความรุนแรงลงปัญหาเด็กเร่ร่อนในปัจจุบัน

จากสถานการณ์ของประชากรในประเทศที่เพิ่มมากขึ้น การขยายตัวของเมืองและความ
 เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และสังคม เป็นผลกระทบให้ผู้คนจากชนบทพยายามดิ้นรนเข้ามาแสวงหา
 งานทำในเมืองมากขึ้นตามลำดับ เนื่องจากการเติบโตทางด้านวัตถุ แม้ว่าจะมีการหาหนทาง
 สกัดกันมิให้เกิดการหลั่งไหลของผู้อพยพด้วยวิธีการต่าง ๆ แต่ก็ล้น ภาวะดังกล่าวนี้รัฐต้องยอมรับ
 สภาพว่าจะมีชุมชนใหม่ สังคมใหม่ ที่แออัดเบียดเสียดอยู่ในอาณาบริเวณของเมืองหลวง และ
 เมืองใหญ่ของภาค ปัญหาของสังคมแออัดจะกระทบสู่พลเมืองของชุมชนนั้น ๆ และไม่อาจ
 หลีกเลี่ยงได้ว่าจะไม่กระทบถึงเด็ก โดยข้อสังเกตเห็นจากประสบการณ์การทำงานและความรู้ ทักษะคดี
 ต่าง ๆ ของ เจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้ตระหนักว่าปัจจุบันปัญหาเด็กเร่ร่อนมีความรุนแรง
 เพิ่มขึ้นในหลาย ๆ ทาง อันเนื่องมาจากสภาพการณ์ต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ระดับอายุของเล็กลดต่ำลง โดยเป็นเรื่องน่าตกใจที่พบว่าในปัจจุบันมีเด็กที่เข้าสู่
 วงจรแห่งสังคมเร่ร่อนส่วนหนึ่งอายุต่ำกว่า 6 ขวบ และอายุโดยเฉลี่ยของเด็กเร่ร่อนทั้งหมดก็เพียง
 12.5 ปี ซึ่งปัญหาเล็กละเล็ ๆ ที่กลายเป็นเด็กเร่ร่อนนี้ส่วนใหญ่ตั้งได้กล่าวมาแล้วว่ามีสาเหตุมา
 การพลัดพรก พ่อแม่ใจทิ้งลูก และสถานการณ์ที่พลัดกัน

2. มารยาทที่ดี เด็กเร่ร่อนส่วนมากระดิดกระดิงมารยาทดีประเภทต่าง ๆ และหลวมหลวมเสียหลายอย่าง เช่น ทิ่มเนยรี แล็กเกอร์ กาว บุหรี่ มารยาทดีอื่น ๆ และมารยาทดีร้ายแรง เนื่องจากสารประเภททินเนอร์ แล็ก กาว บุหรี่ เป็นสิ่งที่หาเสพติดง่าย และเด็กมีนิสัยชอบทดลอง จนกระทั่งติดสารเสพติด

3. สภาพจิตใจและความประพฤติ เด็กมีจิตใจหยาบกระด้าง ความประพฤติเกรี้ยว ไม่มีสัมมาคารวะ เข้ากับคนอื่น ๆ ในครอบครัวไม่ได้ กระทำความคิดรุนแรงขึ้น ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารกันเองมักเป็นศัพท์สะแลง ค่อนข้างหยาบคาย หยาบ โสน เน้นในเรื่องเพศเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ เด็กบางคนอยากทดลองและเด็กบางคนก็หมกมุ่น เพื่อฝัน แม้จะมีอายุน้อย เกิดปัญหาผลกระทบ คือ ลูกนอกสมรส ลูกไม่ม่พ่อ ปัญหาตลอดทั้ง การเลี้ยงต่อเชื้อเอชไอวีจากการมีเพศสัมพันธ์กับต่างชาติ หรือพวกนักเที่ยววิดิการ โดยเด็กรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และปัญหาที่น่านใจในช่วงอย่างมาก คือ เด็กหาเงินด้วยวิธีการขายตัว ปัญหาไซเบอร์บูลลี่ทั้งชายและหญิง

4. ครอบครัวแตกแยกและครอบครัวร่วมน ปัญหาครอบครัวในลักษณะสังคมเมืองปัจจุบัน ทำให้เด็กต้องพหุภรรยาเร็วขึ้นมากขึ้น เช่น พ่อแม่หย่าร้างและแต่งงานใหม่ หรือแยกทางกันปล่อยลูกไว้กับแม่ กระทั่งผู้ใดผู้หนึ่ง หรือเป็นภาระของญาติ ลักษณะของระบบครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปไม่เป็นครอบครัวเดี่ยว มีลูกน้อยลงแต่ทำงานมากเพื่อให้อยู่รอดในสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน ไม่มีเวลาเพียงพอกับครอบครัว บางคนไม่กล้าควบคุมลูกเข้มงวดเกินไป เพราะกลัวว่าลูกจะเติบโตอย่างคนเก่งไม่ต่อกยมมีเวลาดูแลมากนัก แต่จะซื้อลูกด้วยเงินทองและสิ่งของซึ่งบางครั้งเด็กก็ไม่ยอมรับการปรนเปรอแบบนี้ ล้อหันไปหาจากเพื่อนหรือหนีไปจากพ่อแม่ ส่วนครอบครัวที่พ่อแม่ทั้งไปอยู่แยกกันในด้านของการที่เลิกไม่ได้รับการศึกษาในระดับเล็กถึงมัธยมไปกับครอบครัวทำให้เด็กชินช้รับการที่อยู่ที่ไม่มีหลักแหล่งที่จะสร้างความผูกพันร่วมทั้งการที่พ่อแม่ว่างงานด้วยการศึกษาอาจจะลามลูกไม่หันทั้งในด้านความดี ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และมองไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา

5. หน่วยงานถึงเรียงร้อย แหล่งบันเทิงที่ช่วยความต้องการสนุกสนานมีเพิ่มขึ้นมากมาย และรูปแบบต่าง ๆ หลากหลาย เพื่อสร้างความสนใจเด็กและเยาวชนให้มีความต้องการเข้าผู้สถานบันเทิง หรือเขาจะกล่าวได้ว่า แหล่งมั่วสุมเหล่านั้น เช่น ดิสโกเทค ภัตตาคาร บาร์ ห้างสรรพสินค้ามีเกมส์ตู้ไฟฟ้า วิดีโอเกมส์ และลานสนุกไว้ขายบริการ เด็กจะมุดตมเข้าผู้กิจกรรมเหล่านี้ และพฤติกรรมถดถอยสามมาเพื่อปัจจัยที่จะนำมาซื้อบริการ บางคนเขาพบตกด้วยคารชอทานลักขโมย มีแก๊งหรือแก๊งมีร้านจ้างขายสินค้า ส่งส่งค้าผิดกฎหมาย และขายบริการทางเพศในที่สุด

ในภูมิภาค เช่น ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่เดิมไม่มีปัญหาเด็กเร่ร่อนจรจัด แต่ปัจจุบันเริ่มมีให้พบเห็นและถูกส่งเข้าสถานสงเคราะห์ ทั้งนี้ เนื่องจากทหารส่งเสริมการค้าท่องเที่ยว การจัดเทศกาลต่าง ๆ ทำให้เด็กเข้าสู่วงจรเร่ร่อนในสังคมเพิ่มขึ้น

6. สถานสงเคราะห์ที่เพิ่มมากขึ้น ภาครัฐมีหน้าที่ปกป้องพิทักษ์ให้กับเด็กและเยาวชนด้วย โอกาส โดยเฉพาะกลุ่มเด็กเร่ร่อนนี้เพิ่มขึ้น ทั้งภาครัฐและเอกชน ไม่น่าจะทำให้สภาพปัญหารุนแรงขึ้น เพราะมีส่วนช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กได้มาก เด็กได้รับการช่วยเหลือหลายประการในขณะที่อยู่ในระบบของการสงเคราะห์ และยังมีโอกาสที่จะกลับคืนสู่ครอบครัวอีกด้วย แต่ข้อสังเกตบางประการของผู้ที่เกี่ยวข้องให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า ปกติแล้วเด็กต้องการอิสระมากกว่าถูกจำกัดไว้ด้วย ระเบียบระบียบใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเข้มงวดหรือไม่ก็ตาม ดังนั้น เด็กบางคนจะพยายามหนีออกมาสู่สังคมเร่ร่อนของตนตามเดิม ไม่ว่าจะเป็สถานสงเคราะห์ของรัฐหรือเอกชน และถ้าจะกล่าวในเชิง หลักการแล้ว โฉมและนอกระบบเป็นสิ่งดีทั้งสิ้น แต่เนื่องจากไม่มีบุคลากรที่เหมาะสม และมีคุณภาพ เพียงพอกับปริมาณของเด็กการดูแลกระทำได้ไม่ทั่วถึงทำให้เกิดแรงผลักดันให้เด็กหนีสภาพที่เป็น อยู่จึงมักพบได้ผ่านเด็กเร่ร่อนจะเคยผ่านถูกจับส่งเข้าสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ มาแล้วเป็นจำนวนมาก และแม้แต่เด็กที่ผ่านเข้ามารับบริการสงเคราะห์จากเอกชนซึ่งเป็นระบบเปิด ให้อิสระแก่เด็กเต็มที่ จะเข้าหรือออกไปเมื่อก็ได้ตามต้องการ ก็ยังมองได้ว่าเป็นสถานที่ที่น่าเสกนุ่นให้เด็กใช้ชีวิตเร่ร่อน ในระยะเวลาที่นานมากขึ้น เด็กไม่ต้องการกลับสู่ครอบครัวมากขึ้น และยังคงประพฤติปฏิบัติตัว เหมือนเดิม คือ เร่ร่อนขอทานเวลากลางวัน แต่มีสถานที่อยู่หลักร่วมอนเวลากลางคืน ไม่มีวินัย และ ไม่ได้เตรียมหนังสือในระบบ

7. สุขภาพเด็กเร่ร่อน ลักษณะโดยรวมของเด็กเร่ร่อนแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มเด่น ๆ คือ กลุ่มเด็กเร่ร่อนที่ยังชีพด้วยการขอทาน กลุ่มเด็กเร่ร่อนที่หาเลี้ยงชีพ โดยทราให้บริการทางเพศ ซึ่ง ลักษณะสุขภาพของเด็กเร่ร่อนทั้งสองส่วนใหญ่ที่พบเห็นได้ชัดคือ โรคผิวหนัง ได้แก่ หิด ผื่น คัน แผล จากุงกัด หรือแมลงกัด ๆ ตามตัว ทั้งนี้ เนื่องจากสภาพอากาศที่อับชื้นจากที่อยู่ที่นอน ไม่ได้ชำระล้างร่างกาย บางคนตัดยาเสพติด สารระเหย ดินาทุรี่ บางคนถึงขนาดฉีดเข้าเส้น สุขภาพทรุดโทรม ผอม ไม่แข็งแรง ภูมิต้านทานน้อย ยมโรค โรคฟัน โรคหวัดเรื้อรัง โรคขาดสารอาหาร โรคพยาธิ และโรคระบบย่อยอาหาร นอกจากนี้แล้วสุขภาพของเด็กเร่ร่อนเท่าที่พบเห็นได้อีก คือ ร่องรอยพม่าที่แตกการถูกทำร้าย ซึ่งเด็กอาจถูกกระทำ เหมพรครอบครัวหรือระหว่างเร่ร่อนก็ได้ และเด็กยังมีอาการอื่น ๆ ที่พบได้ เช่น ขี้มเสว้า สิวบน เข่ากับพื่นไม่ไ้ในระยะแรก แต่มีบางอาการที่ต้องใช้เวลาในการตรวจสอบคือ อาการผิดปกติทางสมอง ปัญญาทึบ นูหนวก เป็นพิษ ส่วนเด็กในกลุ่มกลุ่มเด็กเร่ร่อนที่ขม พวกนี้ส่วนใหญ่จะคูมีสุขภาพแข็งแรง โดยเฉพาะเด็กที่มีการฝรัง

ในการรับเชื้อเอชไอวี ซึ่งจะทราบได้จากผลการตรวจเลือด และมีทั้งผู้ที่ติดเชื้อจากการสำส่อนทางเพศ เช่น ซิฟิลิส ซิฟิลิสเทียม หนองใน และมีโอกาสในการติดเชื้อได้ง่าย เด็กพวกนี้จะมีปัญหาความต้องการทางเพศ และมีการเก็บกด โดยแสดงออกด้วยการใช้สัญลักษณ์ล้อเลียนกันเรื่องเพศ

ปัจจุบันสังคมไทยยังได้รับอิทธิพลเรื่องการทำบุญให้ทานแก่ผู้ด้อยโอกาสได้ยาก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ ประเภทคนพิการ เด็ก คนชรา มักได้รับความเมตตาจากผู้คนที่ทั่วไป อีกอย่างหนึ่งรายได้ของอาชีพขอทานแต่ละวัน ไม่แน่นอนมาก ทำให้เด็กไม่ละเลิกการขอทาน และมักจะใช้วิธีการงูให้ทำให้อาเจียนหรืออาเจียนออกมา บางครั้งผู้ให้ก็ให้เพื่อตัดความรำคาญ ซึ่งการวิธีการนำวทนามาเป็นเครื่องมือนำกินนี้ทำให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสังคมและเด็กเช่น กลุ่มมัจฉาชีพ ลักขโมยเด็กและตัดอวัยวะบางส่วนเพื่อให้เกิดความพิการ ซึ่งนับว่าเป็นอุบัติเหตุที่เลวร้ายอย่างยิ่งสำหรับชีวิตของเด็ก และก่อให้เกิดเด็กเร่ร่อนเพิ่มขึ้นตามมาในสังคมไทยด้วย

การช่วยเหลือเด็กถูกทอดทิ้ง และเด็กเร่ร่อนในสภาพปัจจุบัน

ในปัจจุบันหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ที่มีหน้าที่ตรงและมีส่วนรับผิดชอบในการให้ความช่วยเหลือเด็กทอดทิ้งและเด็กเร่ร่อนที่มีอยู่ในสังคมไทย ได้ดำเนินการในการให้การช่วยเหลือในรูปแบบและลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

การให้การช่วยเหลือเด็กถูกทอดทิ้ง

การให้การช่วยเหลือเด็ก โดยลักษณะการดำเนินงานส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นไปที่การให้บริการดูแลทดแทน (Substitutional Care) ทั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อการดูแลทดแทนชั่วคราว (Temporary Care) และการดูแลทดแทนโดยถาวร (Permanent Care) โดยให้บริการทางด้านการศึกษา ทางการแพทย์ สติปัญญา จัดใจ การอบรม ฟื้นฟู ในรูปแบบสถานสงเคราะห์ของกรมประชาสงเคราะห์ และองค์กรเอกชน รวมทั้งการกักตุนให้อยู่กับครอบครัวบุญธรรมเพื่อจัดทำครอบครัวใหม่ทดแทนให้กับเด็ก ซึ่งดำเนินการโดยกรมประชาสงเคราะห์ การจัดทำให้มีการดูแลเด็กในระบบหมู่บ้านเด็กของมูลนิธิแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นการอุปการะเด็กแบบถาวร ไม่มีการคืนไปสู่ครอบครัวเดิม หรือการจัดหาครอบครัว บุญธรรมให้กับเด็ก โดยลักษณะการให้บริการและการช่วยเหลือแก่เด็กมีดังนี้

ความจำเป็น

การให้บริการและการช่วยเหลือเด็กเร่ร่อนนี้ ตามกล่าวได้ว่าในประเทศไทยเกิดขึ้นประมาณปี พ.ศ. 2435 เป็นต้นมา ซึ่งได้มีการจัดตั้งโรงเรียนเอกชนขึ้น โดยพระวิมาดาเธอ กรมพระสุทธาสินีนาฏ ใต้ทรงบริรักษ์ทรัพย์ส่วนพระองค์สร้างโรงเรียนเลี้ยงเด็ก รับผิดชอบเลี้ยงดูหรือเด็กที่พ่อแม่ยากจนไม่สามารถจะอุปการะเลี้ยงดูได้ นำมาให้การศึกษาบรม ต่อมาโรงเรียนนี้ได้

เล็กล้มไป และในปี พ.ศ. 2454 ท่านผู้หญิงมราชได้เป็นหัวหน้าเรียโรงเรียนจัดตั้งโรงเรียนนี้ขึ้นมาอีกให้ชื่อว่า “โรงเรียนสมณจนาทรราชูทิศ” มีสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี ในรัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์จักรี ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์ และท่านผู้หญิงมราชเป็นผู้ดำเนินการต่อมา โรงเรียนนี้ ได้โอนกิจการให้แก่เทศบาลนครกรุงเทพ เมื่อ พ.ศ. 2481 ได้ย้ายสถานที่ใหม่และเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนชาติสงเคราะห์ และในปี พ.ศ. 2491 เทศบาลนครกรุงเทพได้โอนโรงเรียนชาติสงเคราะห์ให้แก่กรมประชาสงเคราะห์ ซึ่งปัจจุบันคือบ้านราชวิถี (วิไลวิมล กฤษณะภูมิ. 2529 : 21)

ในช่วงนั้น เมื่อปี พ.ศ. 2483 รัฐบาลไทยได้จัดตั้งกรมประชาสงเคราะห์ขึ้น ต่อจากนั้น การสงเคราะห์ในประเทศไทย ก็มีการดำเนินการเป็นรูปแบบและมีความเจริญขึ้นอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน และสำหรับในส่วนแห่งองค์กรเอกชนนั้น องค์กรเอกชนแห่งแรกที่เกิดขึ้นเพื่อให้การสงเคราะห์แก่เด็กเร่ร่อน หรือเด็กกำพร้า คือ เมื่อปี พ.ศ. 2436 มีทหารที่ได้รับบาดเจ็บจากการต่อสู้รบกับต่างชาติเกี่ยวกับเรื่องดินแดน ท่านผู้หญิงเปลี่ยน ภวสกรวงศ์ ได้เป็นหัวหน้าตั้งกองการกุศลช่วยเหลือขึ้น โดยให้ชื่อว่า “สภาอุณาโลมแดง” ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “สภากาชาดสยาม” และเปลี่ยนมาเป็นสภากาชาดไทยในปัจจุบัน โดยองค์กรเอกชนที่ให้บริการแก่เด็กองค์กรการกุศลต่าง ๆ สมัยนั้น ได้แก่ มูลนิธิพิริยานุเคราะห์ และมูลนิธิสงเคราะห์เด็กสภากาชาดไทย เป็นต้น

ลักษณะการบริหารขององค์กรรัฐบาลและเอกชนแก่เด็กถูกทอดทิ้ง

องค์กรต่าง ๆ ที่ให้บริการแก่เด็กในปัจจุบันมีดังนี้

1. โรงพยาบาลของรัฐ องค์กรของรัฐที่ให้บริการแก่เด็กที่ถูกทอดทิ้งองค์กรแรกคงจะต้องเป็น โรงพยาบาลของรัฐต่าง ๆ ที่แม่ของเด็กมารับบริการคลอดบุตร และถึงบุตรของตนให้มีโรงพยาบาลรับภาระการดูแลเด็กอ่อน เช่น โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ จะให้การอุปการะไว้จนกว่าจะมีผู้สนใจมามารับเด็กไปอุปการะ ในกรณีที่ไม่มีผู้มาขอรับไปอุปการะทางโรงพยาบาลจะให้การอุปการะเลี้ยงดู โดยในการศึกษาตามความเหมาะสมจนกว่าจะเติบโตพลที่จะไปประกอบอาชีพหาเลี้ยงตัวเองได้

2. สถานสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ และเอกชน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา สถานสงเคราะห์ได้เปิดทั้งหมดรวม 24 แห่ง ซึ่งนอกจากจะให้บริการแก่เด็กถูกทอดทิ้งแล้ว ยังให้บริการแก่เด็กที่ด้อยโอกาสอื่น ๆ อีกด้วย ส่วนเอกชนมีองค์กรที่ขึ้นทะเบียนกับกรมประชาสงเคราะห์อีก 14 องค์กร ให้การดูแลในรูปแบบสถานสงเคราะห์ด้วยกัน เช่น มูลนิธิพิริยานุเคราะห์ มูลนิธิสมาคมสงเคราะห์ และมูลนิธิร่วมพลเด็ก โดยการจัดให้บริการแก่เด็กอ่อนที่ถูกทอดทิ้งในลักษณะดังนี้

2.1 ด้านร่างกาย โดยการจัดให้มีปัจจัย 4 คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและการรักษาพยาบาล หากเด็กอ่อนคนใดมีปัญหาด้านทุพโภชนา หรือเป็นโรคขาดอาหาร หรือเจ็บป่วยมากก็จะได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษ ในกรณีที่เด็กป่วยมากก็จะได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษ ในกรณีที่เด็กป่วยหนัก ก็จะส่งเข้ารับการศึกษาในโรงพยาบาล ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาให้เจริญเติบโตเหมาะสมแก่วัย และมีพี่เลี้ยงคอยดูแลเอาใจใส่ ช่วยฝึกกิจวัตรประจำวันและ สุขอนามัยด้านการกินอยู่หลับนอน การขับถ่าย และการรักษาความสะอาดร่างกาย

2.2 ด้านสติปัญญา จัดให้มีการฝึกทักษะนิสัยและสอนระดับชั้นอนุบาลแก่เด็กอายุ 4 – 5 ปี เพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กก่อนเรียนเข้าเรียน

2.3 ด้านจิตใจ อารมณ์และสังคม ดำเนินการ โดยจากการที่ทางกรมประชาสงเคราะห์ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของความเป็นอยู่ในลักษณะครอบครัว ซึ่งจะเริ่มมีการช่วย ส่งเสริมสุขภาพจิตของเด็กให้มีความรู้สึกที่ค้ำจุนว่าตนเองก็มีผู้รักคนเสมือนพ่อแม่ที่แท้จริง ดังนั้นทางกรมประชาสงเคราะห์ จะพิจารณาจัดหาครอบครัวใหม่ทดแทนให้เด็ก โดยมอบให้ผู้มีเมตตาจิตรับไปดูแลการเป็นบุตรบุญธรรม และฝากเลี้ยงตามบ้าน ซึ่งจะมีผลดีทางด้านจิตใจจิตใจ จากการได้มีโอกาสนำชีวิตในครอบครัวเช่นเดียวกับเด็กทั่วไป และยิ่งไปกว่านั้นเมื่อสามารถสืบหาบิดามารดาญาติพี่น้อง หรือผู้ปกครองของเด็ก โดยเมื่อพหุทาง มีสภาพพร้อมที่จะเลี้ยงดูเด็กได้เอง ก็ให้รับตัวเด็กกลับคืนไป เด็กก็จะ ได้มีชีวิตอยู่กับครอบครัวที่แท้จริง ซึ่งจะทำให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจ กล่าวคือ เด็กจะมีความสุข นอนหลับสบาย ได้ดี ให้มีนันทนาการทั้งในร่มและกลางแจ้งกับเด็ก มีการร้องรำทำเพลง แสดงออกซึ่งความเหมาะสม คอกกำลังกาย เล่นเกมส์ต่าง ๆ ซึ่งทำให้เด็กเรียนรู้ในการเข้าสังคม เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ และยังรู้จักปรับอารมณ์สภาพแวดล้อมที่ดียิ่ง

ส่วนบทบาทขององค์กรเอกชนนั้น ได้มีการดำเนินการต่าง ๆ ตามนโยบายของรัฐเพื่อช่วยเหลือขั้นต้น และพัฒนาเด็กให้เป็นผู้มีระเบียบ วินัย และคุณภาพดีทั้งทางกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยหน่วยงานกรมประชาสงเคราะห์ของรัฐบาล เป็นผู้ให้การดูแล และสนับสนุนงบประมาณดำเนินการในส่วนที่เป็น

นอกจากนี้ในการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือทั้งจากหน่วยงานของรัฐ และภาคองค์กรเอกชนก็จะให้การช่วยเหลือกันแล้วกันแล้ว ก็ยังมีการดำเนินการเพื่อให้การช่วยเหลือแก่ทางครอบครัวของเด็กในรูปแบบของมหาดพิพาทอาชีพให้กับครอบครัว ช่วยแก่ทั้งทุพโภชนาทั่วโลก ช่วยค้ำเลี้ยงดูการจัดหาผู้อุปการะแบบฝากเลี้ยงตามบ้าน การบริการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม และการรับเด็กเข้าอุปการะในสถานสงเคราะห์

หลักการ และแนวคิดในการช่วยเหลือเด็กถูกทอดทิ้ง

ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐ และองค์กรเอกชนต่าง ๆ ได้มีการกำหนดหลักการ และแนวคิดในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกทอดทิ้ง 3 ประการ ดังนี้ (กิติพัฒน์ นนทพิทยะคุลย์, 2532 : 152)

1. การใช้ทฤษฎีด้านจิตวิเคราะห์ ด้วยว่าเด็กบางคนจะต้องมีปัญหาติดตัวมา คือ เกิดปัญหาทางด้านจิตใจขึ้น ดังนั้น เจ้าหน้าที่ควรให้คำปรึกษาในด้านของจิตวิเคราะห์ เช่น ในเรื่องปัญหาทางเพศ หรือความก้าวร้าวของเด็ก เป็นต้น
2. การใช้ทฤษฎีด้านพฤติกรรมนิยม ในขณะที่บุคคลมีจิตวิเคราะห์อยู่ในกระแสหลักของการทำงาน ซึ่งมักจะใช้ในแง่มุมมองของการวิเคราะห์พฤติกรรมเด็ก แต่ในแง่ของการติดต่อสื่อสารและการจัดการแก้ไขนั้น ทฤษฎีด้านพฤติกรรมนิยมมีอิทธิพลมาก ได้แก่ ในเรื่องของลักษณะการวางเงื่อนไข การให้แรงเสริม โดยให้รางวัลหรือการลงโทษที่เหมาะสมกับวัยและพฤติกรรมของเด็กแต่ละคน

3. การใช้ทฤษฎีด้านมนุษยนิยม บุคคลจำนวนมาก ไม่น้อยที่มีพื้นฐานแนวความคิดในการทำงานที่ได้รับอิทธิพลมาจากทฤษฎี กลุ่มมนุษยนิยม ได้แก่ ความเชื่อที่เชื่อให้เด็กเป็นศูนย์กลางของการบริการ โดยเน้นเรื่องศักดิ์ศรี เสรีภาพ และสิทธิภาพของมนุษย์ให้กับเด็ก

การให้การช่วยเหลือเด็กเร่ร่อน

การให้การช่วยเหลือและบริการแก่เด็กเร่ร่อน ในปัจจุบัน เป็นการดำเนินการในลักษณะของบริการ ซึ่งจะเริ่มมีการให้บริการและกระจายการบริหารตามระบบของรัฐแก่เด็กเร่ร่อน ซึ่งเริ่มแรกในหน้าที่โดยตรงของกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย ซึ่งปัจจุบันมีสถานสงเคราะห์ และสถานแรกรับอยู่เกือบทุกจังหวัดทั่วประเทศ รวมทั้งสถานสงเคราะห์เด็กกำพร้าของเอกชน ซึ่งมีลักษณะการให้บริการ โดยปัจเจกและ วัตถุประสงค์หลักแล้วคล้ายคลึงกันคือสวัสดิการสังคมด้านที่พักอาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม การรักษาพยาบาล และนันทนาการ ส่วนลักษณะวิธีการให้บริการในรายละเอียดต่าง ๆ อาจแตกต่างกันไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน และ สถานการณ์ของเด็ก ส่วนวัตถุประสงค์ของเอกชนนั้น ได้มีการชี้ชัดทางด้านการรณรงค์ และเผยแพร่ให้สังคม ได้ตระหนักถึงปัญหาของเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส เพื่อให้มีทัศนคติและเกิดความเข้าใจในการช่วยเหลือและปฏิบัติต่อยุติเด็ก โดยกระทรวงการต่างประเทศ

1. การเข้าสู่แหล่งบริการของรัฐและเอกชน ซึ่งเห็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของวิธีการที่เด็กเร่ร่อนจะเข้าสู่แหล่งบริการของรัฐและเอกชน เกิดขบวนการระดมการที่แตกต่างกันและขนาดของแหล่งที่ต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน นั่นคือ รัฐมีภาระหน้าที่รับผิดชอบทั่วประเทศ

หน่วยงานรัฐ และพื้นที่ต่าง เป็นภาระที่กว้างขวาง การทำงานจะต้องดำเนินไปตามนโยบายและแผนการที่เหมาะสม โดยมีการตรวจตราเด็กเร่ร่อนตามแหล่งสาธารณะต่าง ๆ แหล่งชุมชน และแหล่งมั่วสุมเป็นครั้งคราว เพื่อปราบพฤติกรรมที่เฝ้ามองหาทางสังคม ทั้งนี้ เด็กจะได้รับการพิจารณาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจและนักสังคมสงเคราะห์ ของกรมประชาสงเคราะห์ให้นำส่งสถานสงเคราะห์ หรือสถานแรกรับของรัฐตามกรณี เพื่อการสงเคราะห์และแก้ไขปัญหาคือไป

ลักษณะนี้เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานรัฐกับรัฐ สำหรับด้านเอกชนที่ให้การบริการแก่เด็กเร่ร่อน ส่วนมากจะเป็นลักษณะบ้านเปิด คือให้อิสระแก่เด็กตามความสะดวก ตามความพอใจ เพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับการกลับบ้าน ไม่ต้องเร่ร่อนพักนอนตามที่สาธารณะ ทั้งนี้ โดยใช้พื้นฐานจากความสมัครใจของเด็ก และการอุทิศใจของเจ้าหน้าที่องค์กรนั้น ๆ เช่น การมีกิจกรรมภาคสนามในพื้นที่ชุมชนหลายแหล่ง ครูหรือเจ้าหน้าที่จากพบแต่กมาบ้าง เด็กชวนกันมาเองบ้าง องค์กรเอกชนอื่นส่งมาบ้าง และมีผู้แจ้งว่าพบเด็กพละกวดหลงให้เจ้าหน้าที่องค์กรช่วยรับมาสงเคราะห์บ้าง และเนื่องจากข้อจำกัดทางประเภทขององค์กรเอกชนเอง เช่น บุคลากร สถานที่ งบประมาณ ทำให้ไม่สามารถกระจายการทำงานไปแนวกว้าง ได้เท่ารัฐ เอกชนจึงมุ่งด้านสงเคราะห์และพัฒนาเด็กในแนวลึกเป็นการดี มุ่งเน้นการบรรเทาทุกข์และแก้ปัญหาในรูปแบบอื่น ๆ มากกว่า และเมื่อเปรียบเทียบกับกรเข้าสู่การบริการสูงแห่งสงเคราะห์เด็กเร่ร่อน ของรัฐและเอกชน พบว่ามีความแตกต่างกันคือ เด็กเข้าสู่การบริการของรัฐ โดยถูกนำมาอย่างกระชั้นชิด และไม่สมัครใจจากขบวนการการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

2. ลักษณะการฟื้นฟูจากสถานสงเคราะห์แก่เด็กเร่ร่อน หลังจากเด็กเร่ร่อนได้กลับเข้าสู่ระบบการสงเคราะห์ของรัฐแล้ว โอกาสที่เด็กจะแสวงหาความรู้โดยการศึกษารหัสหรือฝึกวิชาชีพตามตนเองได้รับการพิจารณาส่งกลับสู่ภูมิลำเนา หมายความว่า การใช้ชีวิตเร่ร่อนอยู่ในถนน ทั้งนี้เพราะสถานสงเคราะห์จะมุ่งเน้นสังคมสงเคราะห์เป็นนักศึกษาที่ดูแล และพิจารณาให้ความช่วยเหลือในแนวที่เหมาะสม ส่วนการที่เด็กพ้นการสงเคราะห์โดยไม่ถูกระงับก็มักอยู่บ้าง เป็นส่วนน้อย เช่น การพบมีทั้งหนี้สินเดี่ยวและหนี้เงินกู้ยืม โดยชี้แจงอยู่กับสาเหตุหลายอย่างประกอบกัน ทั้งโอกาสและสถานการณ์สภาพแวดล้อมที่ดูใจให้ผิดพลาด

3. กิจกรรมที่ให้บริการแก่เด็ก การบริการต่าง ๆ ที่หน่วยงานรัฐมีให้กับเด็กในอุปการะถือ ที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และบริการอื่นที่จำเป็น เช่น การจัดทำระเบียบประจำวัน การวิเคราะห์และจัดาริวัต ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีให้ มักเป็นกิจกรรมภายในสถานที่ ได้แก่ การให้การศึกษา การเรียนบทเรียน ทั้งในและนอกระบบ กิจกรรมกีฬาและดนตรี กิจกรรมด้านศิลปกรรมอาชีพ กิจกรรมทางศาสนา อบรมศีลธรรมจรธา กิจกรรมบริหารในและนอกสถานที่

การตรวจสุขภาพภาพ และกิจกรรมการเข้าค่าย

การกระจายการบริการของรัฐ ให้แก่เด็กเร่ร่อนทั่วไป ยังไม่เห็น ได้ชัดเจนนัก เพราะการมี นามศึกษาแบบชนบทหรือชน เณรเด็กกำพร้า ห้องสมุดสำหรับเด็ก คามแหล่งต่าง ๆ มียังไม่ทั่วถึงและเด็กคืออ โยภคสาประเภทเร่ร่อน เด็กชายชนกก็ไม่กล้าเข้ามาใช้บริการเหล่านั้น ส่วนมากจะเป็นเด็กที่มาจาก ครุฑพรสวรรค์มีถิ่นจะกินเข้ามา ใช้บริการมากกว่า

ถ้ามีเอาแนวทางการดำเนินงานของรัฐผสมผสานกับการดำเนินงานของเอกชน ได้ในบาง ส่วนน่าที่จะเกิดประ โยชน์ร่วมกัน และแก้ไขวิฤตนาการเร่ร่อนของเด็กได้ เช่น จัดให้มีศูนย์เฝ้าตาม แหล่งชุมชนที่ทั้งภาครัฐและเอกชนวินิจฉัยร่วมกันได้ว่า น่าจะมีปัญหาเด็กเร่ร่อนวนเวียนอยู่ใน ประจักษ์ และมีบุคลากรเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครประจำ ศูนย์การทำงานศิลปะทัศนกรรม มีของ เล่นเด็ก มีที่พักผ่อน มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ และรับฟังปัญหาหรือเรื่องที่เด็กยกเวลา สร้างความคุ้น เคยให้กับเด็ก มีอาหารให้รับประทาน แต่แลกเปลี่ยนด้วยการทำงานตอบแทนบ้าง อาจช่วยให้เด็ก เข้ามาใช้บริการด้วยตนเอง และชักชวนเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น

นอกจากนี้การดำเนินการให้การช่วยเหลือเด็กเร่ร่อนนั้นมีการให้การช่วยเหลือ โดย หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ได้ดำเนินการให้บริการเด็กเร่ร่อน โดยให้ความช่วยเหลือทางสวัสดิ การสังคม ที่พักอาศัย เครื่องนุ่งห่ม การรักษาพยาบาล การศึกษา และการนันทนาการ ในรูปแบบ ต่าง ๆ ดังนี้

1. กรุงเทพมหานคร ให้บริการในลักษณะของศูนย์เยาวชน จัดครูข้างถนนลงไปสอน ี่ ำ ตามห้องถนน รวมทั้งการให้บริการด้านการสาธารณสุข
2. สำนักบริหารการศึกษาดำเนินการปกครองโดยเทศบาล และเมืองพัทยาได้ ดำเนินการสำรวจ และให้บริการจัดการศึกษาแก่เด็กกลับสู่โรงเรียนในสังกัดกองการศึกษาเทศบาล
3. กรมการศึกษานอกโรงเรียน จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนให้แก่เด็กทั้งในระดับ วิทยาลัยมัธยม และ สายวิชาชีพ
4. กรมประชาสงเคราะห์ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักของรัฐ ได้ดำเนินการ ในการ ให้บริการ และให้สงเคราะห์ช่วยเหลือแก่เด็กเร่ร่อน ในรูปแบบของการให้บริการฟื้นฟู รวมทั้งการให้การศึกษากำ ด้ยในสถานสงเคราะห์ และสถานคุ้มครองกองสวัสดิการเด็ก
5. การดำเนินการของภาคเอกชน มีการดำเนินการในสองลักษณะใหม่ ๆ คือ การ ช่วยเหลือเด็กในท้องถนน โดยมีเจ้าหน้าที่หรือครูพาไปพบปะคลุกคลีกับเขาเมเข้าไปกับเด็ก และ ช่วยเหลือด้านต่าง ๆ รวมทั้งการเปิดบ้านสำหรับให้เด็กเข้ามาอยู่อาศัย เช่น บ้านสร้างสรรค์เด็ก ขงมูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก บ้านปันรักของมูลนิธิโกมลคีมทอง บ้านสภายุของสหประชาชาติ

นอกจากนี้ลักษณะของเสรีภาพยังส่งเสริมงานซึ่งกันและกัน และมีกระบวนการประสานงาน โดยร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ

รูปแบบของการให้การศึกษาแก่เด็กเร่ร่อน ของหน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีการดำเนินการเพื่อสิทธิการทางการศึกษา และการฝึกอบรมด้านอาชีพที่หน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนจัดดำเนินการ ดังนี้

1. รูปแบบบริการจากหน่วยงานภาครัฐ สถาบันแรกรับเด็กของกรมประชาสงเคราะห์ ซึ่งว่าเด็กในถาวรชั่วคราวจะจัดการสอนให้เด็กได้รับการศึกษาตามสมควรแก่วัย ไม่เน้นระบบชั้นเรียน ไม่เน้นวิชาสามัญโดยตรง แต่เน้นการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เช่น เรื่องจัดสวน เกษตรกรรม การทำดอกไม้ประดิษฐ์ และการตัดเย็บ เป็นต้น
2. สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก จะให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาสายสามัญ หรือสายอาชีวศึกษา ขึ้นอยู่กับสติปัญญา ความสามารถและความถนัดของเด็ก ด้านสามัญศึกษา จัดให้เด็กมีโรงเรียนขึ้นภายในสถานคุ้มครองเด็ก เพื่อจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษา และบางที่ไม่ได้รับมาตรฐานให้เรียนต่อระดับมัธยมศึกษา ในขณะที่เด็กบางคนก็จัดให้มีการเรียนในรูปแบบนอกโรงเรียนเทียบเท่าระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในขณะที่เด็กบางคนจัดให้มีการเรียนในรูปแบบนอกโรงเรียนเทียบเท่าระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ด้านอาชีวศึกษาได้จัดการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เช่น ช่างไม้ ช่างเชื่อม โลหะ ช่างเครื่องยนต์ ช่างเย็บหนัง ช่างตัดผม ตัดเย็บเสื้อผ้า และงานประดิษฐ์ดอกไม้ ซึ่งผู้ที่สำเร็จหลักสูตร จะได้รับการจัดหางานให้ทำ
3. เจ้าหน้าที่ทำแผนแม่ หรือตามวามสมัครใจของผู้นั้น มีการออกไปพบเด็กที่อยู่นอกห้องนอนหรือสถานที่เด็กชุมชน เข้าเยี่ยมปรึกษากับเด็กเพื่อทำความเข้าใจ โดยการทำชุดของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านบันเทิงนาการ การเล่นเกมและการสอนหนังสือ รวมทั้งการพาเด็กไปพักผ่อน และยกถ่ายพิภพตาม โอควาสถานวและตามงวระณะนที่ ได้รับจากทางหน่วยงานของรัฐ
4. ลักษณะของแบบในลักษณะที่มีความสัมพันธ์กับชุมชน (Community Based) โดยรับและให้เด็กเข้าไปอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชน เด็กจะใช้ชีวิตแบบครอบครัว และเจ้าหน้าที่โครงการโดยเจ้าหน้าที่จะจัดการเรียนการสอนให้ มีการพาเด็กไปพบปะกับชาวบ้าน เป็นกรเรียนรู้อันสืบและการเข้าถ้ชุมชน รวมทั้งการจัดให้ในหมู่บ้านของแต่ละชุมชนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมฝึกฝนอาชีพให้กับเด็ก

นอกจากนี้ในการดำเนินการ โดยภาพรวมของรัฐบาล ได้กำหนดนโยบายในแผนพัฒนา งานสวัสดิการ สังคมและสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2540 – พ.ศ. 2544) เพื่อมอบหมาย ในหน่วยงานกรมประชาสงเคราะห์ จัดสวัสดิการและให้บรรเทาช่วยเหลือแก่เด็กยากด และเด็กด้อย โอกาส ดังนี้ (กรมประชาสงเคราะห์, 2544 : 15-16)

1. ส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรมอันดีงาม ให้แก่เด็กและเยาวชน โดยจัดกิจกรรมในการให้เด็กได้ตระหนักในปัญหาสังคม และมีสำนึกในการรับใช้สังคมไว้ใน หลักสูตรการเรียนการสอน

2. ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพของเด็ก ครู ช่างถนน และให้มีอาสาสมัครช่วยเหลือและสอดส่องดูแลพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนในชุมชน รวมทั้งให้การคุ้มครองและพัฒนาเด็กที่อาศัยอยู่ตามหอพักต่าง ๆ

3. เร่งสำรวจข้อมูลเด็กเร่ร่อน เด็กชายของบ้นท้องถนนและที่สาธารณะ และวางแผน แก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจัง

4. เร่งรัดการกำหนดอายุขั้นต่ำของแรงงานเด็ก จาก 13 ปี เป็น 15 ปี ร่วมทั้งการส่งเสริม การประกอบอาชีพที่เหมาะสมแก่เด็กและเยาวชนที่มีความจำเป็นหาบ เขาได้ช่วยเหลือตนเองและ ครอบครัว รวมทั้งพัฒนาฝีมือแรงงานแก่เยาวชนทั่วไป โดยเฉพาะเยาวชนที่ด้อยโอกาส

5. ส่งเสริมการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กในชุมชนเมือง ชุมชนชนบท สถานก่อสร้างและ สถานประกอบกรต่าง ๆ รวมทั้งหามาตรการเพื่อให้ครอบครัว โดยเฉพาะครอบครัวผู้ด้อยโอกาส สามารถนำเด็กเข้ารับการเลี้ยงดูได้ในสถานรับเลี้ยงเด็กได้

6. จัดบริการสวัสดิการ สังคม และสังคมสงเคราะห์ที่เป็นรูปธรรม และครบวงจรแก่เด็ก ที่ติดเชื้อเอดส์ เด็กที่อยู่ในธุรกิจบริการทางเพศ เด็กที่ถูกประทุษร้าย เด็กและเยาวชนที่ติดยาเสพติด

7. ให้กรมสงเคราะห์ครอบครัวเพื่อให้ครอบครัวสามารถดูแลเด็กได้ด้วยตัวเอง โดยให้ ความรู้ ทัศนคติที่เหมาะสมต่อครอบครัวของเด็กที่ถูกตักเตือน ครอบครัวที่นำเด็กไปฝากเลี้ยงไว้ใน สถานสงเคราะห์ ครอบครัวที่นำเด็กเข้าเรียนใน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ รวมทั้งผู้ที่ได้รับบัตร สวัสดิการการรักษาพยาบาลที่เด็กอยู่ในครอบครัว

8. พัฒนาการดำเนินงานสถานสงเคราะห์ โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินงาน สถานสงเคราะห์ในรูปแบบครอบครัว และกำหนดครอบครัวอุปการะให้แก่เด็กที่ปกครองไม่สามารถ ดูแลได้เป็นการชั่วคราว รวมทั้งจัดหาครอบครัวทดแทนให้แก่เด็กกำพร้า หรือเด็กที่ถูกทอดทิ้ง

9. เร่งรัดให้มีการออกกฎหมายว่าด้วยกรสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และ หามาตรการระมัดระวังเด็กออกจากครอบครัวที่ห่วยถึย และไม่สามารถให้การดูแลเด็กได้

10. หน่วยงานเผยแพร่งานประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร เพื่อให้การช่วยเหลือที่พึงประสงค์แก่เด็กที่ประสบความทุกข์ยาก เกล็ดเขาถล่มรวมทั้งเพิ่มจำนวนบ้านฉุกเฉินให้แก่เด็กเหล่านี้

โดยกระบวนกรรณคดีแบบกรรณต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นสิ่งที่ภาครัฐและหน่วยงานเอกชนได้ดำเนินงานมาเพื่อให้การช่วยเหลือเด็กถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน และเด็กด้อยโอกาสทุกกลุ่มที่มีอยู่ในประเทศไทยในปัจจุบัน

หน่วยงานที่ให้การสงเคราะห์เด็กด้อยโอกาส

ในการให้การช่วยเหลือและให้การสงเคราะห์ให้แก่เด็กผู้ด้อยโอกาสนั้น มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่และรับผิดชอบดำเนินการดังนี้

1. สถานสงเคราะห์ของรัฐบาล ได้แก่ กรมประชาสงเคราะห์ เริ่มเปิดดำเนินการตั้งแต่ปี 2504 เป็นต้นมา ให้การช่วยเหลือเด็กผู้ด้อยโอกาสในทุกประเภท โดยกรรณนำเด็กเข้ามา收容เลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และมีเพื่อน และได้มีโอกาสในการที่จะทำ กิจกรรมทางสังคม โดยไม่ถูกทอดทิ้งหรือปล่อยไว้เด็กไปตามยถากรรม ปัจจุบันสถานสงเคราะห์แห่งรัฐบาลมีการจัดตั้งขึ้นหลายแห่ง ทำหน้าที่และรับผิดชอบในการจัดการและช่วยเหลือแก่เด็กผู้ด้อยโอกาสในแต่ละพื้นที่ที่ประสบกับปัญหาของสภาพชีวิตที่เกิดขึ้นในลักษณะต่าง ๆ กัน

2. มูลนิธิสงเคราะห์เด็กยากจน ซี.ซี.เอฟ ได้ดำเนินการให้ทานช่วยเหลือเด็กในสถานสงเคราะห์และเด็กในชุมชน เก็บหรือรับเด็ก ช่วยในด้านอาหารกลางวัน เสื้อผ้า ค่ารักษาพยาบาล และอุปกรณ์การเรียน สำหรับเด็กเร่ร่อน ช่วยสงเคราะห์ครอบครัวยากจน ให้เบาะและแบบให้ยืมเงินทุน สำหรับชุมชนช่วยในการจัดตั้งกองทุนประจำหมู่บ้าน

3. องค์การ C.R.S (Catholic Relief Services) ได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กในสถานสงเคราะห์ด้านจิตศรัทธา อุปกรณ์ และเครื่องใช้ต่าง ๆ

4. มูลนิธิวิทัศน์ (World Vision) ได้ช่วยเหลือเด็กยากจนมีผู้พิการในสถานสงเคราะห์ โดยส่งเสริมการฝึกอาชีพ ข้างเคียงเด็กก่อนให้ และช่วยวัสดุอุปกรณ์

5. องค์การ PLAN ได้ให้การสนับสนุนเด็กในชุมชนในรูปแบบของการพัฒนาและสงเคราะห์ต่าง ๆ ส่งเสริมอาชีพแก่ครอบครัวของเด็ก ภาาอเนรมัก และการจัดตั้งกรรณกรรณทุกหมู่บ้าน

6. องค์การ NICWO (Netherlands Intercountry Child Welfare Organization) ได้ให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับกรรณรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม การจ้างพี่เลี้ยงเด็กอ่อนในสถานสงเคราะห์ การสร้างอาหารพักเด็กในสถานสงเคราะห์

7. องค์การ COR (Christian Out Reach) ได้ช่วยจ้างบุคลากรเป็นพี่เลี้ยงเด็กอ่อน: นักถ่ายภาพบ้าน และจัดหาอาสาสมัครชาวต่างประเทศช่วยเลี้ยงเด็กอ่อนในสถานสงเคราะห์

8. องค์การกองทุนช่วยเหลือเด็ก (Save the Children Fund) ได้ให้ความสนับสนุนงบประมาณในการจัดฝึกอบรมพ่อบ้าน แม่บ้าน และพี่เลี้ยงเด็กในสถานสงเคราะห์ ช่วยจัดหาพาหนะรถยนต์และจ้างบุคลากรให้สถานสงเคราะห์

9. มูลนิธิพิทักษ์ชีวิต (Project Life) ช่วยสนับสนุนค่าใช้จ่ายของงานส่งเลี้ยงเด็กตามบ้าน และช่วยค่าอุปการะเลี้ยงดูเด็ก ช่างไม้ช่างซ่อมสงเคราะห์และบุคลากรอื่น ๆ

10. องค์การ F.D.M. (Enfants du Monde) สนับสนุนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาคณะเด็กในสถานสงเคราะห์

11. องค์การ F.D.L. (Enfants De L'Espoir) สนับสนุนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาคณะเด็กในครอบครัว

12. สวามิภุมณี ได้ให้การสนับสนุนด้านการจัดหาครอบครัวบุญธรรม หรือครอบครัวอุปถัมภ์ ให้แก่เด็กในสถานสงเคราะห์ที่ขาดแคลนการหาครอบครัวทดแทนช่วยตัดความหาคครอบครัวที่ฝากเด็กไว้กับสถานสงเคราะห์ชั่วคราวให้รับเด็กกลับไปเลี้ยงเอง ซึ่งหาพบว่ามีปัญหาทางครอบครัวก็จะดำเนินการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ครอบครัวสามารถเลี้ยงดูได้เอง นอกจากรณียังช่วยจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่เด็กในสถานสงเคราะห์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

13. มูลนิธิมิตรมวลเด็ก ได้ให้ความร่วมมือในด้านการรับเลี้ยงเด็กกำพร้าตามตาไว้ในอุปการะ และช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่ายของเด็กในสถานสงเคราะห์

14. องค์การ C.B.A.L (Christoffel Blinden Mission) ได้สนับสนุนงบประมาณด้านเด็กพิการ เด็กตาบอด โดยจ้างบุคลากรก่อสร้างซ่อมแซมอาคารสถานที่ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์

นอกจากนี้ ยังมีองค์การเอกชนอื่นที่ให้ความร่วมมือแก่กรมประชาสงเคราะห์ในกรณีดำเนินงานด้านการสงเคราะห์เด็กกำพร้าอนาถา ได้แก่ มูลนิธิ รุ่งอรุณ พัดหลัง มีปัญหาจากประพตีสันติ หัระยาบุตรมูลนิธิ มูลนิธิบ้านทานตะวัน มูลนิธิเด็กกำพร้าแห่งประเทศไทย บ้านพักฉุกเฉิน มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของสภากาชาดไทย มจรเชิร์ช เอช ฟ้าดี มูลนิธิ

แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการ

ความต้องการเป็นพฤติกรรมทางด้านหนึ่งของผู้คน ที่แสดงออกเพื่อตอบสนองในเรื่องที่ ต้องการได้เรียนรู้ ได้สัมผัส หรือได้บริโภคในรูปแบบต่าง ๆ การนำเสนอในหัวข้อนี้ประกอบด้วย ความหมายของความต้องการ และคุณูปการความต้องการนี้ (เวรศักดิ์ วชิระปรีชาพงษ์, 2534 : 147)

ความหมายของความ ต้องการ

ความต้องการ (Demand) หมายถึง ความต้องการที่ผู้ใช้ได้แจ้งเห็นด้วยตนเอง และเป็นความต้องการที่ผู้ใช้แสดงออกโดยใช้ความรู้เกี่ยวกับผลิต หรือวิธีการปฏิบัติเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการมาตอบสนอง

ความต้องการ (Want) หมายถึง ความต้องการที่ผู้ใช้สิ่งเห็นด้วยตนเอง แต่ผู้ใช้ไม่ได้ตระหนักว่าสิ่งที่ต้องการนั้นสามารถช่วยแก้ปัญหา หรือทำให้เกิดความพึงพอใจได้เพียงใด หรือบางทีผู้ใช้อาจเห็นว่าการแสวงหาสิ่งที่ต้องการมาก ๆ ทำให้เสียเวลา เสียค่าใช้จ่ายสูง จึงเลิกล้มความต้องการ ดังนั้น ความต้องการในลักษณะนี้ จะไม่นำไปสู่ระบบการตอบสนองพฤติกรรมเท่าใดนัก

ความต้องการ (Need) หมายถึง ความต้องการที่ผู้ใช้ไม่ได้ตระหนักถึง หรือไม่ได้คิดว่าสิ่งที่ต้องการนั้นสามารถตอบสนองต่อสิ่งที่ตนเองอยากได้ อยากสัมผัส หรืออยากเรียนรู้มากน้อยเพียงใด เช่น เมื่อจบการศึกษา ต่างคนต่างมีความต้องการเรียนต่อในสถานศึกษาต่าง ๆ ซึ่งเป็นหน้าที่ของทางสถานศึกษานแต่ละแห่งที่จะต้องคอยให้ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ เพื่อตอบสนองความต้องการเรียนต่อนักเรียน

ความ ต้องการ (Need) หมายถึง ระดับความหวัง หรือจุดสุดท้ายของงาน ที่แสดงระดับผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์ในแต่ละตัวบุคคล เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ปรารถนา ซึ่งได้ตั้งเป้าหมายหรือจุดประสงค์ไว้

ความต้องการ (Need) หมายถึง พฤติกรรมพื้นฐานของมนุษย์ที่ต้องการให้เกิดความสนองงานความมุ่งหมายแห่งความดีงามพื้นฐาน อันได้แก่ ความต้องการที่จะรักและได้รับการรัก ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการเป็นกานหนึ่งของคน หรือเป็นผู้ที่สังคมยอมรับ ความต้องการความสำเร็จ ความต้องการความก้าวหน้า และความต้องการชื่นชมในคุณค่าของความงามต่าง ๆ

จากความหมายต่าง ๆ สรุปได้ว่า ความต้องการ หมายถึง ความรู้สึกอยากได้ของมนุษย์ ซึ่งเกิดจากแรงผลักดัน แรงจูงใจอันเกิดจากความดีงามพื้นฐาน เมื่เข้าไปกระตุ้นจนเกิดพฤติกรรมตอบสนอง ตามจุดมุ่งหมายของความ ต้องการที่มีอยู่ด้วยเหตุผลเฉพาะแต่ละบุคคล

แนวคิดทฤษฎีความต้องการ

นักการศึกษาหลายคน ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการไว้ดังนี้ (พิศวานนท์, ทอมพสัน, 2537 : 76)

1. แมกคลลันด์ เดวิด ซี แมกคลลันด์ (McClelland) ได้กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ไว้ว่า สิ่งที่มีมนุษย์ต้องการ ได้แก่มุ่งต่าง ๆ คือ

1.1 ความมั่นคงในการทำงาน (Security) หมายถึง บริษัทหรืองานที่คนทำนั้นจะมี ความมั่นคง และมีฐานะทางการเงินดีพอที่จะจ่ายเงินเดือนต่อไปได้ตลอด

1.2 การยอมรับนับถือ (Recognition) คือ การที่ทุกคนต้องการเกียรติยอมรับนับถือไป หมดรู้ความสามารถไม่มีการแข่งกันขูด

1.3 ความต้องการความก้าวหน้า (Opportunity) คือ ต้องการมีโอกาเสก้าหน้าสูงขึ้น การได้เงินเดือนเพิ่มขึ้น ได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น ได้ศึกษาต่อ ศึกษานในต่างประเทศ รู้จักคนใหม่ๆ

1.4 ความต้องการเรียนรู้และมีประสบการณ์ใหม่ ๆ (New Experience) การได้รับการ ฝึกอบรมศึกษา ศึกษาน เปลี่ยนไปดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ซึ่งทำให้คนเราไม่จำเจ หรือเกิดความเบื่อหน่าย ขึ้น

1.5 การมีเสรีภาพ (Freedom) คือ ในการทำงานได้คล่องตัวไม่ติดขัดกับระเบียบ กฎข้อบังคับ มีโอกาสแสดงความคิดเห็นทางการพูด มีสิ่งอำนวยความสะดวกความสมควร

1.6 การยอมรับการเป็นส่วนหนึ่งหรือส่วนรวมในงาน (Belonging) คือ มนุษย์ ต้องการให้กลุ่มยอมรับเป็นพวกเดียวกัน ไม่ต้องการความรู้สึกว่าเป็นคนละพวก หรือเป็นแกะดำ ต้องการเข้าร่วมเป็นพวกกับคนอื่น

2. แนวคิดของ วิลเลียม ไอ โทมัส (William I. Thomas) ได้จำแนกความต้องการทาง สังคมอันเป็นพื้นฐานสำคัญของมนุษย์ไว้ 4 ประการ คือ

2.1 ความต้องการความอบอุ่น มั่นคง และปลอดภัย (Security)

2.2 ความต้องการการยอมรับ (Recognition) จากผู้อื่น

2.3 ความต้องการการ ได้ตอบโต้ (Response) จากผู้อื่น

2.4 ความต้องการประสบการณ์ใหม่ ๆ (New Experience)

3. แนวความคิดของ มาสโลว์ (Maslow) กล่าวถึงความต้องการไว้ตามลำดับขั้นดังนี้

3.1 ความต้องการทางด้านสรีระ (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นที่ สำคัญสำหรับสัตว์รังหรือสัตว์ เช่น ความหิว ความกระหาย ความง่วง ความต้องการทางเพศ เป็นต้น

3.2 ความต้องการความมั่นคง ปลอดภัย (Safety and Security Needs) เป็นความ ต้องการทางด้านสรีระที่ได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ก็จะหาทางทำให้ตนเองปลอดภัยจาก อันตรายต่าง ๆ อาจจะแสวงหาความมั่นคงในชีวิต ทรัพย์สินและภาระงาน

3.3 ความต้องการความรักและความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Love and Belonging Needs) คือ ความต้องการความรัก ความผูกพันซึ่งจะหากรคนรับจากบุคคลอื่นนี้ จะเป็น ด้แหละคู่ให้บุคคลต้องการความสัมพันธ์ไมตรีกับคนอื่น ได้ โดยการแสวงหาและเข้าร่วมกิจกรรม

3.4 ความต้องการเกียรติยศและศักดิ์ศรี (Self-Esteem Needs) เป็นความต้องการ
ขั้นสูง ได้แก่ ต้องการอำนาจ ความต่ำต้อย ชื่อเสียง เกียรติยศ และการยกย่องนับถือ

3.5 ความต้องการทำตนให้ประจักษ์ (Self-Actualization) เป็นความต้องการขั้นสูงสุด
ของมนุษย์ บุคคลที่มีความต้องการในระดับนี้ จะแสดงพฤติกรรมออกมาใน 5 ลักษณะ คือ

- (1) ยอมรับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งความที่เป็นจริงตามธรรมชาติ
- (2) เป็นคนพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่
- (3) มีความตั้งใจแสวงหาความรู้ และความเข้าใจในสิ่งแปลกใหม่

ตลอดเวลา

- (4) มีความเป็นอิสระจากสิ่งล่อใจทางสังคม
- (5) มีความทรนงซึ่งในสุนทรีย์และมีมโนธรรม จริยธรรม ประทับใจ

จากแนวคิดต่าง ๆ ของความต้องการสามารถที่จะสรุปได้ว่าความต้องการของคนมนุษย์นั้น
สามารถจำแนกได้ 3 ประการ คือ 1) มนุษย์ทั้งหมดไม่ว่าจะอยู่ในสังคมใด เผ่าพันธุ์ใด เชื้อชาติใด
จะมีลักษณะความต้องการพื้นฐานเหมือนกัน คือ ร่วมกันอยู่ ความต้องการที่ปรากฏชัดเจน คือ ความ
ต้องการทางร่างกาย เช่น มนุษย์ทุกคนต้องหิว กระหาย ต้องการอากาศ การพักผ่อน การขับถ่าย
การหลีกเลี่ยงภัย เป็นต้น 2) ความต้องการบางอย่างของคนมนุษย์ จะเกิดขึ้นมากน้อยต่างกันตามสังคม
สิ่งแวดล้อม เช่น สังคมที่มีอารยธรรมที่ทันสมัย ความต้องการการยอมรับ การยกย่อง นอกจากนี้
ความต้องการทางสังคมมักเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ ความแตกต่างของสิ่งแวดล้อม จึงมีผลให้ระบบ
ความต้องการบางสังคมแตกต่างกันแต่ก็มีความต้องการทางสังคมหลายประการ ที่เป็นพื้นฐาน
เหมือนกันหมดไม่ว่าจะอยู่ในสังคมใด ได้แก่ ความต้องการความรัก ความอบอุ่น ปลอดภัย เบื้องต้น
และ 3) ระบบความแตกต่างของคนมนุษย์ ขึ้นอยู่กับลักษณะพัฒนาการความต้องการของคนแต่ละวัย
แต่ละระดับวุฒิภาวะ ซึ่งเป็นความแตกต่างกัน เช่น เมื่อยังเล็กเด็กต้องการสิ่งพิทักษ์ผู้ใหญ่ เขาอยู่
ใกล้ผู้ใหญ่แต่พอโตขึ้นก็ต้องการอิสระหากทำอะไรต่าง ๆ เอง มนุษย์เติบโตขึ้นจะยังมีความ
ต้องการที่คล้ายกับสัตว์คนกว้างขวางออกไปมากยิ่งขึ้นเรื่อยมา

ทฤษฎีความต้องการ

นักจิตวิทยา ได้จำแนกทฤษฎีความต้องการไว้หลายทฤษฎี ซึ่งทฤษฎีที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับกันกว้างขวาง มีดังนี้ (จิราภรณ์ ตั้งจิตติภากรณ์, 2536 : 11 - 12)

1. ทฤษฎีความต้องการของคนในการทำงาน (Herzberg's Two - Factor Theory) เป็น
การศึกษาด้านความต้องการต่าง ๆ ของคนเกี่ยวกับการทำงาน โดย เดิร์ชเฮิร์ท มอสเนอร์ และซิลเลอร์
แมน (Herzberg, Mausner and Syleman) ได้สรุปความต้องการของคนจากมากไปหาน้อย โดยแบ่ง

การจูงใจให้ขยันหรือสู้งาน ในระดับของความขยันหรือสู้งานนี้มีการจูงใจให้ (Motivator Factors) ซึ่งจาก 2 กลุ่มนี้ Herzberg ได้แบ่งลักษณะใจจูงใจออกตามเป็นดังนี้

1.1 ปัจจัยจูงใจภายนอก Extrinsic Factors คือ

- (1) มีค่าตอบแทนค่าตอบแทนเงินเดือน
- (2) มีค่าตอบแทนงาน สอนบทกวี หรือมีหัวหน้าที่เก่ง
- (3) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกน้อง เพื่อ เก็บผล
- (4) มีนโยบายและแนวทางการบริหารของบริษัต์
- (5) มีสภาพการทำงานที่เหมาะสม
- (6) มีความมั่นคงในการทำงาน

1.2 ปัจจัยจูงใจภายใน Intrinsic Factors คือ

- (1) ความเห็นคุณค่าในงานที่ทำ
- (2) การยอมรับ การสรรเสริญจากหมู่พวก
- (3) การได้รับผิดชอบในงานที่ทำหรืองานของผู้อื่นก็ความ
- (4) ความก้าวหน้าที่ได้รับ หรือการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งหน้าที่ให้สูงขึ้น
- (5) ไล่นางานที่ชอบ
- (6) มีโอกาสได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ จากงานที่ทำ

2. ทฤษฎี ERG (ERG Theory) โดยเครตัน อเดอร์เฟอร์ (Adeler) ซึ่งเขามีความเชื่อว่า ความต้องการมีอิทธิพลต่อความสำเร็จพฤติกรรมของมนุษย์ สามารถที่จะแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

2.1 ความต้องการเพื่อการดำรงชีพ (Existence Needs) เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย แรงงาน ความมั่นคง สุวีลติการ ความปลอดภัย เป็นต้น

2.2 ความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness Needs) เช่น ความต้องการการยอมรับ การมีชื่อเสียง การได้รับการยกย่อง

2.3 ความต้องการด้านการเติบโต (Growth Needs) การพัฒนาตนเอง ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ความก้าวหน้าในวิชาชีพ ความภาคภูมิใจตนเองและการเข้าใจตนเอง

ทฤษฎีความต้องการข้างต้น สรุปได้ว่า การศึกษา ความต้องการของคนจะค้นพบข้อยุติที่เหมือนกันในความต้องการในสิ่งต่าง ๆ ได้ยาก เพราะความต้องการของคนเป็นความรู้สึกที่ไม่เฉพาะวัดได้แน่นอน หากเวลาเปลี่ยนไปความต้องการและแนวความคิดของคนฝั่งระดับความต้องการของคนทุกกลุ่มก็จะเปลี่ยนตามไปด้วย

สภาพแวดล้อมโอกาสในพื้นที่ และการช่วยเหลือ

สภาพพื้นที่ของอำเภอโนนดินแดง

ประวัติความเป็นมา

บ้านโนนดินแดง เดิมขึ้นกับบ้านส้มป่อย ตำบลปะคำ อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยชาวบ้านโนนดินแดง ได้เข้ามาจับจองพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม เพื่อทำไร่ ทำสวน ต่อมาได้มีประชาชน จากอำเภอและจังหวัดข้างเคียงอพยพเข้ามาอยู่อาศัยและทำกินเป็นจำนวนมากขึ้นจนกลายเป็นชุมชน ใหม่ และได้ยกฐานะขึ้นเป็นหมู่บ้านใหม่ คือบ้านโนนดินแดง หมู่ที่ 6 ตำบลปะคำ อำเภอ ละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ จากนั้นชุมชนได้แยกตัวออกจากรวดเร็วจนได้รับการยกฐานะเป็นตำบล โนนดินแดง เมื่อปี พ.ศ. 2522 ต่อมาได้รับการประกาศเป็นกิ่งอำเภอ โนนดินแดง เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2536 และได้รักษาการยกฐานะเป็นอำเภอ โนนดินแดงตั้งแต่วันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา

การปกครอง

อำเภอโนนดินแดง ประกอบด้วย 3 ตำบล 32 หมู่บ้าน 4,283 หลังคาเรือน ดังนี้

ตำบลโนนดินแดง	จำนวน	14	หมู่บ้าน
ตำบลลำนางรือง	จำนวน	12	หมู่บ้าน
ตำบลส้มป่อย	จำนวน	6	หมู่บ้าน

โดยการปกครองเป็น 1 เทศบาล และ 3 องค์การบริหารส่วนตำบล มีประชากร ทั้งสิ้น 20,132 คน 10,012 ครัวเรือน และหญิง 10,120 คน ขนาดของอำเภอกรรมทั้งสิ้น 448 ตารางกิโลเมตร

อาณาเขต

อาณาเขตของอำเภอโนนดินแดงมีดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์

สภาพเศรษฐกิจและสังคม

สภาพเศรษฐกิจของอำเภอโนนดินแดง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ปลูกพืชไร่ ปลูกยางพารา ปลูกข้าว ปลูกผลไม้ ปลูกปาล์ม และการปศุสัตว์ ราชการ คือ รับจ้างทำไร่

สภาพสังคม แบ่งออกเป็นดังนี้

1. การศึกษา ประกอบด้วย

โรงเรียนประถมศึกษา/ขยายโอกาสทางการศึกษา	จำนวน	12/3	แห่ง
โรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน	1	แห่ง
โรงเรียนประถมศึกษาเอกชน	จำนวน	1	แห่ง
โรงเรียนสังกัดอาชีวศึกษา	จำนวน	1	แห่ง
โรงเรียนสังกัดกองการศึกษา กรมการศาสนา	จำนวน	1	แห่ง
จำนวนวัด		7	แห่ง
สำนักสงฆ์		2	แห่ง

2. ภาษา ใช้ภาษาท้องถิ่นอีสานภาค เขมร

3. งานประเพณีประจําท้องถิ่น

งานหว่านวันแม่

งานเกี่ยววันพ่อ

งานสงกรานต์

4 สถานที่ท่องเที่ยว

อนุสาวรีย์ที่เราสู้

ประตูผู้กับ โตถิ่น

หาดถ้เมฆารคง

เขลรัฐมาพันชีสัตว์ป่าคงใหญ่

ปราสาทหนองหงษ์

เขาระเริงรักยรู

5 ทรัพยากรด้านสาธารณสุข

โรงพยาบาลชุมชน ๒๕ เตียง	จำนวน	1	แห่ง
คํานักงานสาธารณสุขอำเภอ	จำนวน	1	แห่ง
สถานีอนามัย	จำนวน	5	แห่ง
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	จำนวน	17	คน
พนักงานสาธารณสุข	จำนวน	3	คน

6. อัตราเฉลี่ยของสถานีอนามัย : เจ้าหน้าที่ : หมู่บ้าน : ประชากร

1 : 2.8 : 1.93 : 1,438

8. อัตราตาย 3.23 /พันคน

9. อัตราเพิ่มประชากร ร้อยละ 1.38

สภาพเด็กด้อยโอกาสในพื้นที่เขตอำเภอโนนดินแดง

เด็กด้อยโอกาสในพื้นที่อำเภอโนนดินแดงส่วนใหญ่ จะเป็นเด็กที่ครอบครัวมีฐานะยากจน เด็กเร่ร่อน เด็กถูกทอดทิ้ง และเด็กขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษา เนื่องจากพ่อแม่ไม่สามารถที่จะส่งเสียให้ลูกเรียนหนังสือได้ เพราะมีรายได้ไม่พอดต่อการดำรงชีวิตในแต่ละวัน เด็กด้อยโอกาสที่ครอบครัวมีฐานะยากจนนี้จะมีอยู่แทบทุกหมู่บ้าน และแทบทุกตำบลในพื้นที่อำเภอโนนดินแดง ซึ่งในปัจจุบัน หน่วยงานหลายฝ่ายได้ให้ความช่วยเหลือและมีการดำเนินงานในรูปแบบของการสงเคราะห์ แก่เด็กด้อยโอกาสเหล่านี้อย่างต่อเนื่องแล้ว โดยการดำเนินการจัดหาทุน จัดหาสถานที่ให้เรียน ฝึกความดูแลสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของเด็กและให้ความช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสได้รับการจัดสรรงบจากองค์กร และจากรัฐบาล โดยหน่วยงานหลักที่ดำเนินการให้การช่วยเหลือแก่เด็กด้อยโอกาสกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้ในอำเภอโนนดินแดง ได้แก่ กรมประชาสงเคราะห์ และกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่ง เป็นหน่วยงานของภาครัฐร่วมกับหน่วยงานเอกชน ดำเนินการสำรวจติดตามให้การช่วยเหลือ และจัดหางบประมาณเพื่อใช้พัฒนาสภาพชีวิตของเด็กกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้ให้สามารถอยู่ร่วมกับเด็กที่มีครอบครัวปกติในสังคมอำเภอได้อย่างเป็นปกติสุข

หน่วยงานที่รับผิดชอบในการให้การช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส

ประกอบด้วยหน่วยงานของภาครัฐ ซึ่งได้แก่ กรมประชาสงเคราะห์ สำนักงานสวัสดิการสังคม กรมการฝึกอาชีพชุมชน หน่วยงานทางการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

ส่วนหน่วยงานภาคเอกชน ที่ให้การช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส ได้แก่ องค์กร NGO องค์กรยูนิเซฟ

โดยแต่ละหน่วยงาน ได้มีการจัดสรรงบประมาณ และมีการดำเนินงานจัดหาทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสที่มีอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอโนนดินแดง มาโดยตลอด โดยดำเนินการอยู่มาเป็นรูปธรรมมาตั้งแต่ช่วงประมาณปี 2540 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งสามารถที่จะให้การช่วยเหลือให้การช่วยเหลือเด็กแต่ละกลุ่มได้ในระดับหนึ่ง

การช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสของมูลนิธิโรงเรียนรุ่งนภาวิทยา

ประวัติความเป็นมาของมูลนิธิโรงเรียนรุ่งนภาวิทยา

มูลนิธิโรงเรียนรุ่งนภาวิทยา ตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 151 หมู่ที่ 5 ตำบล โนนดินแดง อำเภอ โนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการจัดตั้งเป็นมูลนิธิโดยมีนางสาวรุ่งนภา งามาโท เป็นผู้ขอ อนุญาตจัดตั้ง และเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่วันที่ 20 มิถุนายน 2528 โดยใช้พื้นที่ตั้งมูลนิธิในเขต ป่าสงวนแห่งชาติ โดยขอเช่าจากกรมป่าไม้ในเนื้อที่ 4 ไร่ 1 งาน 86 ตารางวา กำหนดสัญญาเช่า เป็นเวลา 30 ปี ใช้วงเงินในการก่อตั้งครั้งแรก จำนวน 100,000 บาท ซึ่งเป็นเงินของผู้จัดตั้งที่ได้ มาจากการลาออกจากการเป็นครู (เงินสมทบกองทุนสงเคราะห์) และเงินจากผู้มีจิตศรัทธาบริจาค ร่วมกับทางมูลนิธิ

การดำเนินงานของมูลนิธิโรงเรียนรุ่งนภาวิทยา มีวัตถุประสงค์จากการที่ผู้จัดตั้งได้มองเห็นความจำเป็นของคนในหมู่บ้านที่ต้องการความช่วยเหลือในหลาย ๆ ด้านอีกมาก โดยเฉพาะใน ด้านการศึกษา อีกทั้งพื้นที่อำเภอในสมัยนั้นก็เป็นชายแดน เป็นเรื่องที่ลำบากซึ่งน้อยคนที่จะอยากจะทำ ตามความถนัดนี้ ผู้จัดตั้งจึงเกิดแรงใจที่จะอุทิศตน เพื่อทำการกุศลไปตลอดชีวิต โดยได้กำหนด วัตถุประสงค์ในการ จัดตั้งมูลนิธิดังนี้

1. เพื่อพัฒนาหมู่บ้านและเยาวชนให้มีศีลธรรมอันดี เพื่อไปประกอบ โภชน์แก่ประเทศชาติ
2. เพื่อส่งเสริมการศึกษา เพื่อการกุศลและ ให้การ สงเคราะห์เด็กนักเรียนที่ยากจนและ เยาวชนที่ด้อยโอกาส
3. เพื่อร่วมมือและขอรับการอนุเคราะห์ ให้บริการโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย
4. เพื่อร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่น ๆ ในการดำเนินงานด้านสาธารณประโยชน์
5. เพื่อการดำเนินงานในการสงเคราะห์ และช่วยเหลือ โดยไม่เป็นการดัดเนินการที่ เกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

โดยมีนโยบายการดำเนินงานของมูลนิธิ คือ บำรุงรักษาทุกระดับในชั้น ให้ดีที่สุดในและ เสมอกันนั้น มีปรัชญาของมูลนิธิ คือ เวียนดี ถึงกรรมเด่น เน้นคุณธรรม และศติพจน์ของมูลนิธิ คือ ระเวียดยดี สามัคคีกัน มีน้ำใจต่อกัน เน้นถือหลักชัยในการดำเนินงานของหมู่คณะ

ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนรุ่งนภาอนุสรณ์ศาสตร์

โรงเรียนรุ่งนภาอนุสรณ์ศาสตร์ หรือกลุ่มโรงเรียนรุ่งนภาวิทยา ขออนุญาตจัดตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 28 มกราคม 2528 โดยได้รับอนุญาตตามใบอนุญาตให้จัดตั้ง และเปิดทำการสอน ได้เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2528 เป็นอาคารที่ม่ออยู่เดิม ได้ปรับปรุง แปรสภาพเป็น โรงเรียนอนุบาล ซึ่งตั้งอยู่ที่บ้าน เลขที่ 151 หมู่ที่ 5 ตำบล โนนดินแดง อำเภอ โนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ รับผิดชอบดำเนินการ โดย

ดำเนินการจากนายชาติ วาปีทะ เพื่อให้ใช้เป็นสถานที่จัดตั้งโรงเรียน เพื่อใช้ประโยชน์ในด้านการศึกษารับสมัครและสอนนักเรียนระดับชั้นอนุบาล จัดการเรียนตามแนวการจัดการจัดประสบการณ์
ชั้นต้นของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ รับนักเรียนอายุตั้งแต่ 3 - 6 ปี ดำเนินการจัด
การสอนด้วยการเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน และใช้เงินช่วยเหลือจากมูลนิธิโรงเรียนรุ่งนภาวิทยา

สภาพปัจจุบันของโรงเรียน

โรงเรียนรุ่งนภาอนุสรณ์ศาสตร์ เป็นโรงเรียนของมูลนิธิโรงเรียนรุ่งนภาวิทยา ผู้รับใบอนุญาต/ผู้จัดการ โดยนางสาวรุ่งนภา วาปีทะ ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับอนุบาล ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 151 หมู่ที่ 5 ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ยานเนื้อที่ 15 ไร่ 32 งาน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีเด็สอนหนักบุตรสายสามัญ ตั้งแต่เปิดทำการสอนในระดับอนุบาลปีที่ 1 ถึงระดับอนุบาลปีที่ 3 โดยมีบุคลากรของทางโรงเรียน ดังนี้

ครู	จำนวน	18	คน
ฝ่ายบริหาร	จำนวน	2	คน
ฝ่ายปฏิบัติการสอน	จำนวน	10	คน
ฝ่ายสนับสนุนการสอน	จำนวน	3	คน
ฝ่ายปฏิบัติการสอนและบริหาร	จำนวน	3	คน
ส่วนสถิติจำนวนนักเรียนของโรงเรียน มีดังนี้			
ชั้นอนุบาลปีที่ 1	จำนวน	240	คน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2	จำนวน	120	คน
ชั้นอนุบาลปีที่ 3	จำนวน	80	คน
รวม		440	คน

โดยมีปรัชญาการศึกษาของโรงเรียน คือ โรงเรียนจะจัดการศึกษาโดยมุ่งให้นักเรียน
ได้รู้จัก และเข้าถึงสังขารอันสูงส่งแห่งความเป็นมนุษย์ด้วยการดำรงชีวิตอย่างมีวินัย สุขภาพ
เรียบร้อย และเติบโตด้วยเมตตาธรรม ดังคำขวัญของโรงเรียนที่ว่า เรียนดี กิจกรรมเด่น มีน้ำคุณธรรม

วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

จัดการประสงค์ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีศรัทธาในศาสนา เกิดมั่นในหลักธรรม ศึกษาพร้อมด้วยคุณ
ธรรม ขนบธรรมเนียม มีความประพฤติดี มีความเข้าใจ และซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรมไทย
และสิ่งแวดล้อม

2. เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และ มีทักษะจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร ขอมรับตนเอง และผู้อื่น ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย มีวินัย

3. เพื่อให้ นักเรียนเป็นผู้มุ่งมั่นที่จะประกอบสัมมาชีพ รักการทำงาน ขยันขันแข็ง รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ

4. เพื่อให้ นักเรียนเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อบุคคล และสังคม รู้จักแบ่งปันให้ผู้อื่นด้วยความรัก และความเอื้อเฟื้อ

5. เพื่อให้ นักเรียนเป็นผู้รู้จักคิด วิเคราะห์ รู้วิธีการประยุกต์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่การเรียนรู้ เพิ่มพูนทักษะที่จำเป็นต่อการเรียน และการดำรงชีวิตในอนาคต

6. เพื่อให้ นักเรียนเป็นผู้มีพลานามัยที่สมบูรณ์ และมีสุขภาพแข็งแรง

7. เพื่อให้ นักเรียนที่ยากจน ขาดแคลนตามรายแดน ได้เข้าเรียน

นโยบายจัดการศึกษาโรงเรียนรุ่งนภาอนุบาลสมุทร

เพื่อให้จัดการศึกษาของ โรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้บริหารของโรงเรียนจึงได้กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้การช่วยเหลือเด็กได้ดังนี้

1. การจัดการศึกษาให้เป็นไปเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มุ่งให้ผู้เรียนมีศรัทธาในศกศุลยธรรม จริยธรรม รู้จักแก้ปัญหา ด้วยสันติวิธี เป็นผู้มีเหตุผล มีความสุขุมรอบคอบ รักสิ่งแวดล้อม และทราบซึ่งในคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรม รวมทั้งมรดกของชาติ

2. ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน โดยให้มีประสิทธิภาพตามกระบวนการดังนี้

2.1 ปรับกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นการทำงานกลุ่ม มุ่งให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง

2.2 จัดการเรียนการสอน โดยเน้นการทำงานกลุ่ม มุ่งให้นักเรียนรู้จักตนเอง

2.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนมรดกประสพการณ์ชีวิต มุ่งให้นักเรียนมีความรู้ และมีทักษะ

2.4 จัดกิจกรรมปลูกฝังลักษณะนิสัย มุ่งให้นักเรียนมีความรัก ความกตัญญูต่อชาติศาสนา พระมหากษัตริย์

3. พัฒนาบุคลากรครูให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน อย่างมีคุณภาพ มุ่งสอนให้นักเรียนรู้จักการเรียนจากสื่อต่าง ๆ ด้วยตนเอง

4. เร่งรัดพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ การสอน ให้มีประสิทธิภาพ และทันสมัย มุ่งให้นักเรียนรู้จักการเรียนจากสื่อต่าง ๆ ด้วยตนเอง

วิมล หาญตระกูล (2529 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของเด็กกำพร้า ผลการวิจัยพบว่า ในการให้เด็กกำพร้าตอบแบบสอบถามนั้น ไม่ตรงกับพฤติกรรมและข้อคิดเห็นที่เด็กกำพร้าแสดงออกเสมอไป ซึ่งในการตอบ 6 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านศีลธรรมจรตาด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสังคม ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง เด็กส่วนมากเวลาตอบแบบสอบถามจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในทางบวก เช่น ด้านร่างกาย มีความพึงพอใจต่อร่างกายของตนเอง ด้านส่วนตัวเห็นว่าตนเองเป็นคนร่าเริง พุดเก่ง คุยสนุก

อุณา นพคุณ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาสวัสดิการเด็กและเยาวชนชนบทโดยองค์กรเอกชน ในส่วนของเด็กเร่ร่อนและเด็กด้อยโอกาสกลุ่มอื่น ๆ ผลการศึกษาพบว่า เด็กเร่ร่อนกลุ่มต่าง ๆ เช่นเด็กศิลาเสียดัด หรือเด็กถูกใช้แรงงานจะเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เข้าถึงยากและเป็นกลุ่มที่ยังไม่ได้รับการหรือขอการตอบสนองจากรัฐบาลต่าง ๆ ตั้งแต่ด้านการจัดหาป้องกันโรค อาหารกลางวัน การพัฒนาสติปัญญาอาชีพ และจริยธรรม ประเพณี ซึ่งองค์กรเอกชนน่าจะมุ่งเพิ่มบริการต่าง ๆ ให้แก่เด็กกลุ่มนี้มากยิ่งขึ้นในอนาคต

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ สรุปได้ว่า จากการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาสาเหตุ ความคิดเห็นของเด็กผู้ด้อยโอกาสในแต่ละกลุ่ม และการดำเนินงานเพื่อให้การช่วยเหลือขจรหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า การที่เด็กต้องเร่ร่อนออกจากบ้าน เกิดจากปัญหาทางสังคมจิตวิทยาและความไม่เข้าใจครอบครัว เด็กเร่ร่อนจำนวนมากต้องการความรัก ความเข้าใจ และความเอาใจใส่จากแม่ผู้ปกครอง การลงโทษที่รุนแรงแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ทำให้เด็กมีสุขภาพจิตไม่ดี และต้องการหนีออกจากบ้าน ซึ่งสื่อร่วมเชิงบวกที่ระดมปัญญาเด็กเร่ร่อนตามมาในเรื่องทัศนคติของเด็กที่มีต่อตนเองนั้น เด็กจะรู้สึกค่าตนเองในทางบวก และพอใจต่อร่างกายและการกระทำของตนเอง เด็กมีความรู้สึกที่ต่อสถานสงเคราะห์ เนื่องจากมีกิจกรรมหลากหลาย และเด็กมีโอกาสเข้าร่วมกลุ่มกับเพื่อน โดยไม่มีผู้ใดคอยบังคับ การประสานงานเพื่อให้การช่วยเหลือเด็กระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเอกชนควรมีวิธีการ กฎ ระเบียบแบบงาปฏิบัติที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน และสมาคมกษัตริย์เด็กได้อย่างทั่วถึง และเด็กที่ด้อยโอกาส หรือกลุ่มใช้แรงงาน จะเป็นกลุ่มที่หน่วยงานต่าง ๆ เข้าไปช่วยเหลือและให้บริการใช้ไม่ทั่วถึง จึงขอเรียกร้องรัฐและเอกชน ควรที่จะเพิ่มการบริหารและการช่วยเหลือแก่เด็กกลุ่มนี้ให้มากยิ่งขึ้น

สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

